

Καστελλιώτικα Νέα

ΠΕΡΙΟΔΙΚΗ ΕΚΔΟΣΗ ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑΣ ΤΟΥ ΠΡΟΟΔΕΥΤΙΚΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ «ΤΑ ΚΑΣΤΕΛΛΙΑ»

ΓΡΑΦΕΙΑ: ΑΓΙΟΥ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ 12 • 104 31 ΑΘΗΝΑ • ΤΗΛΕΦΩΝΟ: 52.21.437 - FAX: 52.21.438
ΑΡΙΘ. ΦΥΛΛΟΥ 6 (187) • ΠΕΡΙΟΔΟΣ Δ' • ΑΠΡΙΛΙΟΣ - ΜΑΪΟΣ - ΙΟΥΝΙΟΣ 1999 • ΤΙΜΗ ΦΥΛΛΟΥ ΔΡΧ. 50

ΖΗΤΑΜΕ ΗΛΕΚΤΡΟΔΟΤΗΣΗ

ΣΤΟ ΧΑΝΙ ΖΑΓΓΑΝΑ

Από τα παλιά χρόνια, όταν ακόμα στους καιρούς της Επανάστασής το χωριό δεν είχε κατέβει στην σημερινή θέση του, αλλά εκτεινόταν στο Παλιοκαστέλλι, το Χάνι του Ζαγγανά ήταν ονομαστό για τα τεράστια πλατάνια του και τα κρύα νερά του. Παρά την κάθοδο του χωριού στη σημερινή του θέση, το Χάνι διατηρήθηκε και λειτουργούσε, όχι μόνο σαν τόπος παραθερισμού, αλλά και σαν τουριστικό κέντρο, απ' όπου περνούσαν όλα τα καραβάνια του Δήμου Καλλιέων, αλλά και οι κάτοικοι όλοι της περιοχής και εκδρομείς, ιδιαίτερα το καλοκαίρι, προκειμένου να διημερεύσουν στη βαθύσκια τοποθεσία του, για να δροσιστούν με τα κρύα νερά του. Η λειτουργία του συνεχίστηκε από τον Βασίλη Χαλατσά μέχρι τον θάνατό του. Οι συνθήκες όμως σήμερα έχουν αλλάξει και για να λειτουργήσει πάλι, αυτός ο μοναδικός τουριστικός χώρος της περιοχής μας, απαιτούνται νέες προδιαγραφές σύγχρονες, για να μπορούν να θεραπεύσουν και να ανταποκριθούν στις απαιτήσεις των επισκεπτών που έχουν συνηθίσει στις σύγχρονες παροχές. Και πρώτα απ' όλα απαραίτητη και θεμελιακή ανακύπτει η ανάγκη της ηλεκτροδοτήσής του. Είναι έτοιμα και τα κεφάλαια και η απόφαση του εκσυγχρονισμού του και της σύγχρονης λειτουργίας του με την προϋπόθεση να ηλεκτροδοτηθεί. Βέβαια η ηλεκτροδότηση αυτή δεν θα βοηθήσει μόνο το Χάνι Ζαγγανά, αλλά θα αξιοποιηθεί και τις εκκλησίες του Αγίου Γεωργίου και Αγίου Ιωάννου και πάνω απ' όλα την πραγμάτωση του σχεδίου αναπτύξεως τουριστικού οικισμού Άνω Καστελλίων, όπως είχε ξεκινήσει με την πρωτοβουλία του Συλλόγου μας επί της Προεδρίας του αείμνηστου Ασημάκη Μακρή. Το λόγο βέβαια και την πρωτοβουλία έχει πρωτίστως ο Δήμος Γραβιάς, με συνεπικούς τους τα τοπικά Κοινοτικά Συμβούλια, τους Συλλόγους, την Εκκλησία, αλλά και όλων των συμπολιτών μας.

ΤΑ ΕΓΚΑΙΝΙΑ ΣΤΟ ΧΑΝΙ ΤΗΣ ΓΡΑΒΙΑΣ

Το χάνι της Γραβιάς είναι πάλι εκεί. Ακριβές ομοίωμα για να ζωντανεύει και διατηρεί στη μνήμη μας τους αγώνες των προγόνων μας για την ελευθερία. Ένα έργο που αξίζει τα συγχαρητήρια στους εμπνευστές και δημιουργούς του. Πιστεύουμε και στην κατάλληλη αξιοποίησή του.

Τα εγκαίνια έγιναν στις 16-5-1999 με όλη την μεγαλοπρέπεια που ταιριάζει σ' ένα ιστορικό μνημείο. Ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας κ. Στεφανόπουλος τίμησε την τελετή με την παρουσία του. Ακόμη παρευρέθησαν ο Υπουργός Υγείας - Πρόνοιας κ. Παπαδήμας, οι βουλευτές του νομού μας κ.κ. Θάνος και Γκελεσιτάθης, ο βουλευτής Βοιωτίας κ. Μπασιάκος, ο Διοικητής της ΜΕΡΥΠ Λαμίας, ο Νομάρχης Φωκίδος, οι Δήμαρχοι του νομού μας και άλλων όμορων δήμων. Διακρίναμε τον πρώην Αρχηγό της Αεροπορίας κ. Αλεξ. Παπανικολάου και τον πρώην Αρχηγό Πυροβολικού κ. Βασ. Λευ. (Συνέχεια στη σελίδα 6)

ΡΕΚΟΡ ΣΤΟ ΧΩΡΙΟ ΜΑΣ

70 ΧΡΟΝΙΑ ΠΑΝΤΡΕΜΕΝΟΙ

Ο Γιάννης και η Τασία Γραμματικού

Ο Γιάννης Παν. Γραμματικός (Σαμαράς) και η Αναστασία Ευστρ. Τσακνιά (Κουτσουπλή) συμπλήρωσαν, την 19 Μαΐου 1999, τα 70 χρόνια του γάμου τους. Γεννήθηκαν και οι δύο στο χωριό μας (3-1-1905 και 15-12-1910) και εκεί τέλεσαν τον γάμο τους, την 19 Μαΐου 1929. απέκτησαν 4 παιδιά, 8 εγγόνια και 8 δισέγγονα. Όλοι τους είναι στη ζωή, εκτός από τους δύο γαμπρούς από τις κόρες τους.

Ο μπάργμα Γιάννης είναι συνταξιούχος του Ι.Κ.Α. για 34 χρό-

νια και το βιβλιόριο ασθενείας του, έχει ελάχιστη χρήση.

Η γιαγιά Τασία, είναι μέλος του Αγροτικού Συνεταιρισμού Καστελλίων, με σύνταξη του Ο.Γ.Α.

Καθημερινή τους φροντίδα είναι η περιποίηση της εκκλησίας του Αγίου Αθανασίου Χλωμού.

Διατηρούν πλήρη πνευματική διαύγεια και αποτελούν πηγή πληροφοριών για τα γεγονότα της εποχής τους.

Ο επιήγοος των συμβουλιών τους, είναι η «μονογαμία». Με τις ευχές μας.

Κυριακή απόγευμα, καλοκαιράκι και στις τέσσερις καρέκλες της αυλής κάθονται δύο αντόγυνα - οι γυναίκες είναι νύφες του χωριού. Σ' ένα τραπέζακι πάνω βρίσκονται άδεια ποτήρια του νερού και πιατελάκια με λουκουμάσκη. Λέει κάποια στιγμή ο μουσαφίρης του σπιτιού:

- Έτσι και πάρω του χρόνου τη σύνταξη θάρθω να την αράξω στο χωριό.

- Αυτό τ' όνειρο έχω που τ' ονειρεύομαι εδώ και χρόνια, λέει ο νοικοκύρης. Αλλά δε θέλει νάρθει η συμβία αποδώ. Τι θα κάνει, θάρθει στο τέλος.

ΤΟ ΧΡΟΝΟΓΡΑΦΗΜΑ ΜΑΣ

Οι απροσάρμοστοι

- Αυτό να το βγάλεις απ' το μυαλό σου, πετάγεται εκνευρισμένη η γυναίκα. Εγώ μεσ' την ερημιά δεν έρχομαι να ζήσω.

- Ούτε εγώ έρχομαι, λέει η άλλη νύφη, ας έρθει να καθήσει μόνος του.

- Και τι θα κάνεις στην πολιτεία; Τα παιδιά σου θάχουν παντρευτεί...

- Θα καθήσω με τα παιδιά μου.

- Μπορεί να μη σε θέλουν, να μη

σε θέλουν οι γαμπροί.

- Θα με θέλουν τα εγγόνια μου. Οι κόρες μου είναι νέα κορίτσια ακόμα, θα καθήσω να τα φροντίσω, να σπουδάσω το γιό μου, δεν τόχω σκοπό νάρθω να φυλάω τα δέντρα και να ταίζω κότες. Εκεί είναι οι φίλες μου.

- Αυτά λέει και η δική μου αποδώ και δε σκέφτεται πως σε μερικά χρόνια θα θέλει κουρκούτι και χαμομήλι

και θα βογγάει απ' τ' αρθριτικά.

- Και συ θα γυρίζεις με το μπαστούνι και με το «πι» και θα σε φαντα θάρθω.

Η λογομαχία είχε ανάψει για τα καλά, οι φωνές είχαν σηκωθεί πάνω απ' την αυλή κι άγουγες εκεί μέσα κομματιασμένες φράσεις από λέξεις «δεν έρχομαι», «θάρθεις και θα πηδήξεις», «να χαιρέσει τη γνώμη σου», «δεν τρελάθηκα ακόμα», «βρε, άει αποδώ», οπότε απ' το διπλανό σπίτι ξεκίνησε η νοικοκυρά του και ήρθε στην αυλή.

- Τι τσακάνεστε και φωνάζετε, μαρή; λέει στις γυναίκες.

Οι δύο νύφες πιάσαν να εξηγήσουν πως οι άντρες τους θέλανε να τις φέρον και να τις κλείσουν στο χωριό.

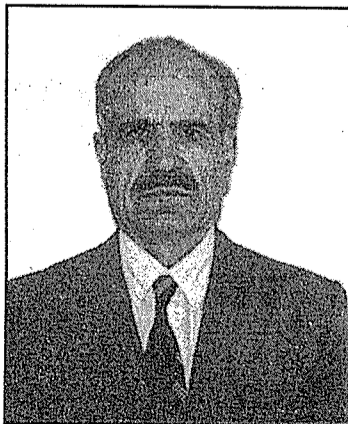
- Εγώ γεννήθηκα και μεγάλωσα στην Αθήνα, δεν έχω όρεξη να ζήσω στα κατσάβραχα.

- Εγώ είμαι νησιώτισσα και λατρεύω τη θάλασσα. Αν είναι να φύγω απ' το σπίτι μου, θα πάω να ζήσω στο νησί.

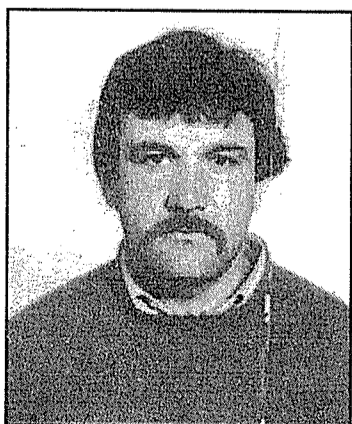
- Τι λέτε μαρή τώρα κι οι δύο; Στ' αντάρτικο το γυρίσατε; Πρώτα-πρώτα το χωριό μας δεν είναι κατσάβραχο και δεύτερο όπου πάει ο άντρας σας θα πάτε και σεις. Αυτό ξέρουμε εμείς εδώ στο χωριό.

Γ. ΑΓΙΟΡΓΙΩΤΗΣ

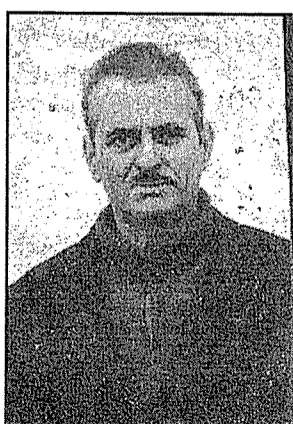
ΤΟ ΤΟΠΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΚΑΣΤΕΛΛΙΩΝ ΔΗΜΟΥ ΓΡΑΒΙΑΣ

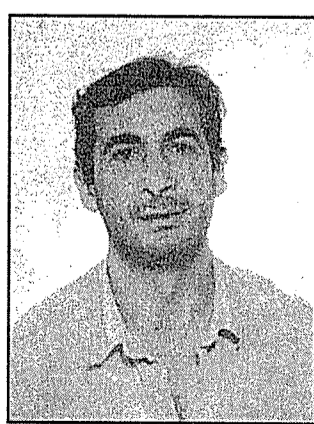
Σπύρος Φωτ. Γεωργίου
Πρόεδρος

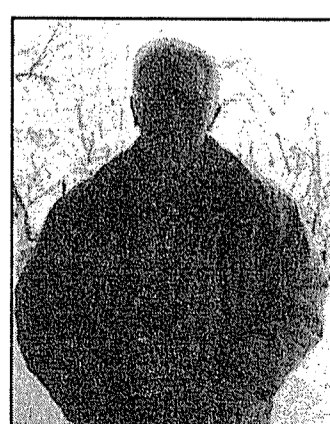
Νίκος Ευαγ. Μπάκας
Σύμβουλος

Αθανάσιος Δημ. Χαμηλός
Σύμβουλος

Αθανάσιος Λουκ. Παπαιωάννου
Σύμβουλος

Κώστας Ν. Κυριαζής
Σύμβουλος

ΓΕΝΝΗΣΕΙΣ

• Ο Ιερέας Κων/νος Δ. Κάντζος και η σύζυγός του απέκτησαν κόρη. Να τους ζήσει.

• Ο Γιώργος Κοτρώτσος, γιός της Γιούλας Δ. Παπανικολάου και η σύζυγός του Κλειώ απέκτησαν γιό. Να τους ζήσουν.

ΒΑΠΤΙΣΕΙΣ

• Ο Λάμπρος και η Ζωή Στοφόρου βάπτισαν στις 22 Μαΐου 1999 την κόρη τους και την ονόμασαν Σπυριδούλα.

• Ο Γιώργος και η Όλγα Κοντολάτη βάπτισαν στις 6 Ιουνίου 1999 το γιό τους και τον ονόμασαν Δημήτριο.

• Ο κ. και η κ. Ιωάννου Παν. (Τούλη) Χαμηλού, βάπτισαν το γιό τους και τον ονόμασαν Παναγιώτη.

• Ο Δημήτρης και η Χριστίνα Γεωργίου, το γένος Παναγιώτη Καρακώστα βάπτισαν στις 30-5-99 το γιό τους και τον ονόμασαν Παναγιώτη.

• Ο Άρης και η Ματίνα Παπαδάκη, το γένος Νικολάου Ελευθεράκη, βάπτισαν στις 6-6-99 το γιό τους και τον ονόμασαν Στάθη.

• Ο Σπύρος και η Ζωή Κουτρούμπα βάπτισαν τον γιό τους και τον ονόμασαν Ταξιάρχη.

Τα «Κ.Ν.» εύχονται να τους ζήσουν.

ΓΑΜΟΙ

Στις 22 Μαΐου 1999 στο Μητροπολιτικό Ναό του Αγίου Αχιλλείου Λαρίσης τελέσθηκαν οι γάμοι του αξιωματικού Γιάννη Πανουργιά Παπαϊωάννου, με την Στέλλα Τζιαστούδη.

Τα «Κ.Ν.» τους εύχονται

Έκδοση
«ΚΑΣΤΕΛΛΙΩΤΙΚΑ ΝΕΑ»

Ιδιοκτησίας του
Προοδευτικού Συλλόγου
«ΤΑ ΚΑΣΤΕΛΛΙΑ»
Οδός Ακαδημίας αριθ. 61
1ος όρ. Γραφ. 1-4
Αθήνα - Τ.Κ. 10679
Τηλ. 3637115

◆◆◆

Εκδότης
ΝΙΚΟΣ ΑΓΓ. ΜΑΚΡΗΣ
Δικηγόρος
Αγίου Κωνσταντίνου 12
8ος όροφος
Αθήνα - Τ.Κ. 104 31
Τηλ.: 52.21.437
Fax: 5221438

◆◆◆

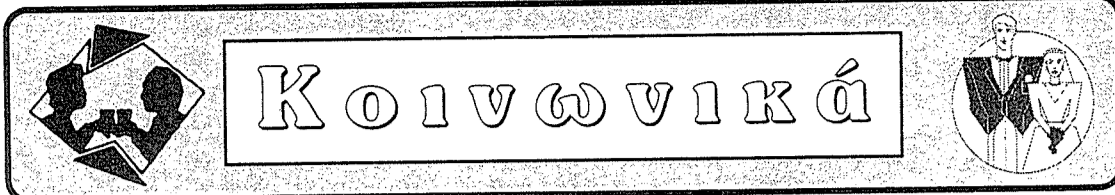
Αριθμός φύλλου
187

◆◆◆

Ηλεκτρονική σελ/ση -
Εκτύπωση
ΖΟΥΜΠΟΥΛΗΣ ΔΗΜ.
Γερανίου 7 - 2ος όροφος
Τηλ. - Fax: 52.38.107

◆◆◆

Τεχνικός σύμβουλος
Κ. ΧΟΥΛΙΑΡΑΣ
Αγασσιδάου 20 - Αθήνα
Τηλ.: 52.36.835

ολόψυχα βίο ανθόσπαρτο.

ΘΑΝΑΤΟΙ

• Πέθανε στις 16 Μαρτίου 1999 και κηδεύτηκε στα Καστέλλια ο Ζαφείρης Μανανάς, ετών 68.

Τα Καστελλιώτικα Νέα συλλυπούνται τη σύζυγό του και τα παιδιά του.

• Πέθανε στις 30 Μαρτίου 1999 και κηδεύτηκε στις 31-3-99 στο Α΄ Νεκροταφείο Αθηνών η Αλίκη Ι. Βέλλιου, χήρα του γενικού αρχιάτρου Ιωάννη Βέλλιου.

Τα Καστελλιώτικα Νέα συλλυπούνται τα παιδιά της Ελένη και Κώστα Βέλλιο.

• Πέθανε και κηδεύτηκε στα Καστέλλια στις 9-11-98 η Χρυσάνθη Γ. Χουλιάρα, ετών 69.

Τα Καστελλιώτικα Νέα συλλυπούνται το σύζυγό της, τα παιδιά της και τον ξανητεμένο αδελφό της Θανάση Γραβιά.

• Πέθανε και κηδεύτηκε στην Αθήνα στις 4-5-99 ο δάσκαλος Ευθύμιος Καψής, γαμπρός του επίσης δασκάλου Αθανασίου Αλ. Αποστολόπουλου, ετών 93.

Τα Καστελλιώτικα Νέα συλλυπούνται τη σύζυγό του, τα παιδιά του και τα εγγόνια του.

• Πέθανε στις 29-5-99

και κηδεύτηκε στην Αθήνα ο Αθανάσιος Νικ. Μοσχολιός, ετών 71.

Τα Καστελλιώτικα Νέα συλλυπούνται τη σύζυγό του και τα αδέρφια του.

• Πέθανε στις 24 Μαΐου 1999 και κηδεύτηκε στο Μπράλλο ο δάσκαλος Κώστας Καρμίρης, γαμπρός του Παπαχαράλαμπου Κουτρούμπα.

ΣΤΗ ΜΝΗΜΗ
ΛΕΛΑΣ ΛΑΪΟΥ

Στη μνήμη της Λέλας Λαΐου, κόρης του Τσακαλόγιαννου, τα παιδιά τους Μάνθος και Αγγέλα Δημητρίου, προσέφεραν δρχ. 10.000.

ΑΥΤΟΙ ΠΟΥ ΜΑΣ ΕΦΥΓΑΝ

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΝΙΚΟΛ.
ΜΟΣΧΟΛΙΟΣ

29 Μαΐου απεβίωσε και κηδεύτηκε στην Αθήνα ο Θανάσης Ν. Μοσχολιός (Κατσιβάρα). Ο μεταστάς υπήρξε υπόδειγμα σεμνού και αθόρυβου συμπολίτη μας. Ακολούθησε πιστά το δρόμο που είχαν ανοίξει στο ζωεμπόριο και την κρεαταγορά ο παπούς του, ο πατέρας του και οι θείοι του στον Πειραιά και μεταφέρθηκε στο Νέο Ψυχικό, όπου δραστηριοποιήθηκε και επέτυχε. Εγκάρδιος και προσιτός με μian απεριόριστη προθυμία έδειχνε τον καλό του εαυτό και τον ψυχικό του κόσμο σ' όλους, ιδιαίτερα δε με αγάπη στους συμπολίτες και συγχωριανούς μας.

Η καλωσύνη του και ο ευθύς χαρακτήρας του θα μείνουν για πάντα στη μνήμη εκείνων που τον γνώρισαν. Ας είναι ελαφρύ το χόμα που τον σκεπάζει.

Τα «Κ.Ν.» συλλυπούνται θερμά την οικογένεια και τους συγγενείς του.

ΕΥΘΥΜΙΟΣ ΚΑΨΗΣ

Στις 4 Μαΐου πλήρης ημερών απεβίωσε ο δάσκαλος Ευθύμιος Καψής και κηδεύτηκε στην Αθήνα. Η νεκρώσιμη ακολουθία ψάλλθηκε στο Ναό του Αγίου Γερασίμου στα Ιλίσια με συμμετοχή όλων όσων τον τίμησαν στο αληθινό εκπαιδευτικό του έργο που α-

θόρυβα και σεμνά προσέφερε τόσα πολλά. Πραγματικά ο Ευθύμιος Καψής στάθηκε σ' όλη τη διαδρομή της ζωής του αληθινός φωτοδότης και μέσα από τα χέρια του εκκολαύτηκε μια σειρά από επιστήμονες που τιμούν τον τόπο μας. Τον νεκρό αποχαιρέτησε ο Πρόεδρος του Συλλόγου μας κ. Δ. Χαλατσάς με τα παρακάτω συγκινητικά λόγια:

«Αγαπητέ Θύμιο,

Παίρνω την πρωτοβουλία εξ ονόματος όλων εκείνων που φώτισες με τη φροντισμένη διδασκαλία σου, να

σου απευθύνω τον ύστερο χαιρετισμό σεβασμού και ευγνωμοσύνης.

Μα δεν είναι μόνοι αυτοί, αλλά και όλοι εμείς οι συγγενείς σου και οι φίλοι που σε γνωρίσαμε και που ζήσαμε μαζί σου που αυτή τη στιγμή σε αποχωρίζομαστε με οδύνη.

Δεν αρκεί κανείς στην πορεία της ζωής του να είναι καταρτισμένος στον τομέα που τον έταξε η μοίρα να υπηρετήσει, να είναι φορτωμένος με γνώσεις.

Αυτό δεν φτάνει. Τα επιτεύγματα που θα προκύψουν θα είναι ξερά, εάν στο δημιουργό τους λείπει ο ζήλος.

Κι εσύ υπήρξες είναι υπόδειγμα ζήλου, κληρονομιά ανεκτίμητη. Μ' αυτόν τον ακοίμητο ζήλο σου σου α-

νήκει ο τίτλος του πνευματικού πατέρα. Στάθηκες επιδέξιος σπορέας και φύτεψες με απλοχεριά τον πνευματικό σου σπόρο στη μικρή μας τοπική κοινωνία.

Και για ιδέες, τί φύτεψες.

Μια σειρά από πετυχημένους πολίτες σε όλους τους τομείς. Επιστήμονες, έμποροι, επαγγελματίες, αλλά και γεωργοί καταναγκάζουν με το πλούσιο έργο τους τη χώρα μας παντού καθένας στον τομέα του δίνει τον εαυτό του και διακρίνεται. Αυτό είναι έργο δικό σου.

Όλοι αυτοί στο έργο τους δεν είναι τίποτε άλλο παρά μια διεύρυνση σε μεγαλύ-

τερη κλίμακα εκείνων που τους έμαθες εσύ.

Υπήρξες ακμαίος με υψηλό φρόνημα καθημερινό δείγμα, του τι θα ειπέ αξιοπρέπεια σ' αυτόν τον τόπο.

Αληθινός ταγός και οδηγός στον κοινωνικό τομέα, παράδειγμα φροντισμένο χωρίς υποχωρήσεις επιεικειες και απρέπειες.

Έδειχνες δρόμους. Δυνατός χωρίς να δειλιάσεις ούτε για μια στιγμή παρά τα όσα σε βρήκαν σαν άνθρωπο και σαν οικογενειάρχη.

Οι κρίσεις σου λαμπερές και ορθοτόμες για όλους και για όλα, έδιναν μέτρο στις πράξεις της μικρής μας κοινωνίας.

Τώρα στη δύση του βίου σου πάλι με τις δυνάμεις σου ακμαίος φρόντιζες.

Πολλά η μοίρα τεκταίνεται. Εάφνου σε πήρε απ' τη ζωή.

Πιο παρήγορο το φυσιολογικό κλείσιμο των ματιών. Το ανεπάντεχο μας έχει πλήξει. Απ' τις λίγες φορές που δεν ταιριάζει το αιωνία σου η μνήμη.

Γιατί, αγαπητέ Θύμιο, δεν είσαι μνήμη εσύ. Εσύ είσαι ζωή. Ζεις μέσα στο έργο των μαθητών σου, μέσα στις πράξεις τους, μέσα στην πνευματικότητα που τους χάρισες. Ζει το έργο σου».

Τα «Κ.Ν.» συλλυπούνται θερμά τη σύζυγό σου Ευαγγελία το γένος Αθανασίου Αποστολοπούλου και τις οικογένειες των θυγατέρων του Κυριάκου και Δημήτρη Ντηνιακού, Δημάρχου Χαΐδαρίου και Αντωνίου και Σοφίας Αναστασιάδη, όπως επίσης και όλους τους συγγενείς του.

ΧΡΗΜΑΤΑ ΜΑΣ ΑΠΕΣΤΕΙΛΑΝ

	Δρχ.
Ανάργυρος Θ. Λαζαρίμος, Πειραιάς	5.000
Αναστασία Θ. Λαζαρίμου, Πειραιάς	5.000
Ευθύμιος Ηλ. Σταθόπουλος, Αθήνα	1.000
Λεμονιά Ανδρ. Παναγιωτάτου, Λαμία	5.000
Πολύκαρπος Π. Παπανικολάου, Καστέλλια	5.000
Ανθούλα Ζάχαρη, Αμφίκλεια	2.000
Εμμανουήλ Δημητροκάλης, Αθήνα	5.000
Γεώργιος Μπαστούνης, Αθήνα	5.000
Ιωάννης Π. Μακρής, Λάρισα	5.000
Γεωργία Αποστολοπούλου, Άμφισσα	20.000
Γρηγόριος Προβιάς, Λάρισα	5.000
Αθανασία Κοτσιμπού, Αυστραλία	5.000
Νικ. Αγοριανίτης, Αθήνα	5.000
Όλγα Λατουσακί, Ν. Σμύρνη	5.000
Ιωάννης Διέννης, Ν. Ερυθραία	10.000
Γεώργιος Κουσουρής, Πάτρα	5.000
Μαρία Στοφόρου, Λαμία	5.000
Παναγιώτα Κολύρη - Κατσιού, Πειραιάς	3.000
Ειρήνη Ηλ. Βέλλιου, Αθήνα	5.000
Δημήτρης Ηλ. Βέλλιος, Αθήνα	10.000
Αθανάσιος Ευαγγ. Παπαεθυμίου, Αθήνα	10.000
Απόστολος Χαλατσάς, Αθήνα	3.500
Αθανάσιος Νικ. Μοσχολιός, Αθήνα	5.000
Ηλίας Ιωαν. Παπαδάκης, Λαμία	2.000
Παναγιώτης Κων. Κοτσιμπίς, Καστέλλια	5.000
Χαράλαμπος Παν. Κοτσιμπίς, Αθήνα	5.000
Ντίνα Ιωαν. Παπανικολάου, Αθήνα	10.000
Οικογένεια Τσαρμποπούλου, Αθήνα	10.000
Ευσταθία Γραμματικού - Παπαμανώλη, Χαλκίδα	5.000
Κώστας Ευθ. Κωσταράς, Αθήνα	10.000
Ιωάννα Ευθ. Κωσταρά, Αθήνα	10.000

546 ΧΡΟΝΙΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΛΩΣΗ ΤΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΩΣ

Η παρέλευση πεντέμισυ περίπου αιώνων από την αποφράδα ημέρα της 29ης Μαΐου του 1453, δεν έχει ξεθωριάσει την ιστορική μνήμη, ούτε έχει στερήσει τη χρονική εκείνη στιγμή από τον ιδιαίτερο συγκινησιακό χαρακτήρα που πάντα είχε για το λαό μας. Η άλωση της Βασιλεύουσας δε σήμαινε απλώς την κατάκτηση της πρωτεύουσας, μιας φθίνουσας αυτοκρατορίας, αλλά το δραματικό επίλογο μιας υπερχιλιόχρονης ιστορικής πορείας που ήταν άρρηκτα συνυφασμένη με το ελληνικό έθνος και τη χριστιανική θρησκεία.

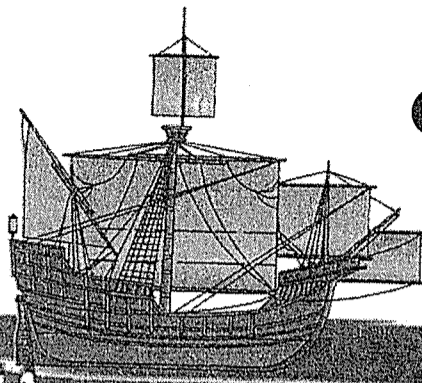
Όπως κάθε ιστορικό γεγονός, που θεωρείται τομή στο ιστορικό γίγνεσθαι, έτσι κι αυτό της άλωσης της Κωνσταντινούπολης από τους Οθωμανούς, θα πρέπει να εξετασθεί σε άμεση συνάρτηση με όσα προηγήθηκαν και μοιραία οδήγησαν σ' αυτό.

Τα αίτια της πτώσης εντοπίζονται πολύ πίσω, στο παρελθόν. Ήδη από τον 11ο αιώνα άρχισαν να εμφανίζονται τα πρώτα σημάδια παρακμής. Κάτω από την ηγεσία των τελευταίων Μακεδόνων και του οίκου των Δουκών, η οικονομική δύναμη της Βυζαντινής αυτοκρατορίας εξανεμίστηκε και το διοικητικό σύστημα άρχισε να χωλαίνει. Στην εποχή των Κομνηνών, το Βυζάντιο παραχώρησε στη Βενετία και στις άλλες ιταλικές πόλεις το προβάδισμα στη θάλασσα. Η αυτοκρατορία που είχε παίξει ηγετικό ρόλο στην οικονομική, πολιτική και πολιτιστική ζωή του χριστιανικού μεσογειακού κόσμου, τώρα ήταν παραγκωνισμένη από τις νέες σφριγηλές δυτικές δυνάμεις, αλλά παράλληλα και στο στόχαστρο ενός νέου ισχυρού αντιπάλου, των Οθωμανών.

Η έσχατη ώρα της αυτοκρατορίας έφτασε, όταν ο Μωάμεθ ο Β' ανέβηκε στο θρόνο του Οθωμανικού κράτους. Η Κωνσταντινούπολη βρισκόταν στην καρδιά της οθωμανικής επικράτειας και διαχωριζε τις ασιατικές από τις ευρωπαϊκές κτήσεις των Οθωμανών. Πρώτος στόχος του νεαρού σουλτάνου ήταν να εξαφανίσει το ξένο αυτό σώμα και να εγκαθιδρύσει στην Κωνσταντινούπολη ένα σταθερό κέντρο της αναπτυσσόμενης αυτοκρατορίας του. Προετοίμασε με πίσμα, σύνεση και ενεργητικότητα την κατάληψη της βασιλείας.

Οι ισχνές ελπίδες της δυναστείας των Παλαιολόγων για βοήθεια από τη χριστιανική Δύση διαψεύστηκαν. Τα ανταγωνιζόμενα συμφέροντα των δυτικών δυνάμεων και οι δογματικές, παράλληλα, διαφορές ανάμεσα στον ανατολικό και το δυτικό χριστιανισμό κόσμο απέκλειαν εκ των προτέρων κάθε τέτοιο ενδεχόμενο. Η λαϊκή ψυχή ποτέ δεν είχε ξεχάσει τη βαρβαρότητα που είχαν δείξει οι Λατίνοι σταυ-

Η «ΠΟΛΙΣ

ΕΛΛΩ»

Από την Άλωση στην αυτοκτονία

ροφόροι κατά την άλωση του 1204, γι' αυτό και στα μάτια των Βυζαντινών η δυτική προστασία ισοδυναμούσε με υποδούλωση.

Οι εξελίξεις, ωστόσο, της τελευταίας εκατονταετίας είχαν καταδείξει ότι η Βυζαντινή αυτοκρατορία δεν ήταν σε πια σε θέση να επηρεάσει την πορεία των γεγονότων, αφού δεν ήταν παρά μόνο το όργανο στις πολιτικές κινήσεις άλλων δυνάμεων. Εσωτερικά εξαντλημένη και παράλυτη είχε πια μεταβληθεί σε μια πόλη-κράτος κι έτσι έγινε εύκολη λεία των Οθωμανών.

Την άνοιξη του 1453 ο Μωάμεθ Β' προετοίμασε την τελική επίθεση εναντίον της Κωνσταντινούπολης. Τα απόρρητα τείχη δεν ήταν αδιαπέραστα μπροστά στο νέο όπλο του πυροβολικού. Οι Τούρκοι χρησιμοποίησαν το πυροβολικό σε αδιανόητη, ως τότε, έκταση και σύμφωνα με τα λόγια ενός σύγχρονου Έλληνα «τα κανόνια έκριναν τα πάντα». Ο Οθωμανικός στόλος είχε παράλληλα αποκλείσει την πόλη εντελώς από τη θάλασσα. Απέναντί τους βρίσκονταν, από την πλευρά των Βυζαντινών, μόνο 5.000 Έλληνες περίπου και σχεδόν 2.000 αλλοεθνείς υπερασπιστές. Το κύριο σώμα των δυτικών πολεμιστών αποτελούσαν 700 Γενουάτες εθελοντές με αρχηγό τον έμπειρο Giustiniani. Η κρίσιμη ώρα για τον τελευταίο αυτοκράτορα Κωνσταντίνο ΙΑ' Παλαιολόγο είχε πια φτάσει.

Τη Δευτέρα του Πάσχα, 2 Απριλίου, ο Μωάμεθ στρατοπέδευσε μπροστά στα τείχη της πόλης και τέσσερις μέρες αργότερα άρχισε ο κανονιοβολισμός των τειχών. Ύστερα από επιθέσεις επτά εβδομάδων τα τείχη της πολιορκούμενης πόλης άρχισαν να εμφανίζουν σοβαρά ρήγματα. Οι ταλαιπωρημένοι, ωστόσο, υπερασπιστές συνέχισαν να μάχονται απεγνωσμένα, αποκρούοντας τις απόπειρες των Οθωμανών ν' ανέβουν στα τείχη. Η προσπάθεια των Τούρκων της 18ης Μαΐου να επιτεθούν με πολιορκητικές μηχανές αποκρούστηκαν με επιτυχία. Στις 21 Μαΐου ο σουλτάνος πρότεινε όρους παράδοσης της Κωνσταντινούπολης, υποσχόμενος πως θα επέτρεπε στον αυτοκράτορα και σε ό-

σους άλλους επιθυμούσαν να φύγουν με τα υπάρχοντά τους, βεβαίως επίσης πως ο πληθυσμός, που θα έμενε στην πόλη, δε θα εξανδραποδιζόταν. Η γεμάτη μεγαλείο απάντηση του Κωνσταντίνου Παλαιολόγου απεικονίζει το υψηλό ήθος και τη γενναία αποφασιστικότητα του τραγικού βασιλιά: «Το δε την πόλιν σοι δούναι, ούτ' εμόν εστίν ουτ' άλλου των κατοικούντων εν ταύτη, κοινή γαρ γνώμη πάντες αυτοπροαιρέτως αποθανούμεν και ου φεισόμεθα της ζωής ημών» (Δούκας, 279-180).

Η κατάσταση στο εσωτερικό της πόλης ήταν απελπιστική από κάθε άποψη. Ο Κωνσταντίνος γράφει ότι η Κωνσταντινούπολη μονάχα το όνομα της πρωτεύουσας πια διατηρούσε, «τα δ' άλλα γης αροσίμου και φυτών και αμπέλων περίβολος... ματαίων οικοδομών τε και τοίχων κενών και τούτων ερειπίων των πλείστων» (1, 14, 13-15).

Στις 27 Μαΐου ο σουλτάνος προώθησε τα στρατεύματα για την τελική έφοδο. Διέταξε ν' ανάψουν παντού γιορταστικές φωτιές και να εκτελέσουν τα θρησκευτικά τους καθήκοντα. Την «οδυνηρήν εσπέραν της Δευτέρας», 28 Μαΐου, ο Κωνσταντίνος έχοντας σαφή αντίληψη της κρισιμότητας της κατάστασης και αφού παρακολουθούσε τη λιτανεία του λαού στους δρόμους της Πόλης, τέλεσε τα ύστατα θρησκευτικά του καθήκοντα σε κατανυκτική λειτουργία στο ναό της Αγίας Σοφίας, που έμμελε να είναι η τελευταία. Ζήτησε συγχώρεση από τους συνεργάτες του, όπως αναφέρουν οι πηγές και στη συνέχεια επισκέφθηκε τα τείχη, προτρέποντας τους υπερασπιστές ν' αγωνιστούν ως το τέλος.

Τα ξημερώματα της Τρίτης, 29 Μαΐου, άρχισε η συντονισμένη επίθεση από στεριά και θάλασσα. Οι Τούρκοι έριξαν το βάρος στην περικοχή της πύλης του Αγίου Ρωμανού, όπου το τείχος ήταν σχεδόν κατεστραμμένο. Χρειάστηκε να πραγματοποιήσουν τρεις εφόδους για να καταβάλλουν τις δυνάμεις των πολιορκημένων. Στις μάχες σώμα με σώμα ο Giustiniani τραυματίστηκε σοβαρά και αποχώρησε, ενώ ο Κωνσταντίνος έπεσε μαχό-

μενος ως απλός στρατιώτης. Οι Οθωμανοί άρχισαν να εισβάλλουν στην πόλη κατά μάζες ανάμεσα από τα ερείπια του τείχους.

Και «η πόλις εάλω...». Νωρίς το πρωί της 29ης Μαΐου

η χιλιόχρονη βυζαντινή αυτοκρατορία είχε καταλυθεί.

Τρεις μέρες και τρεις νύχτες κράτησε η λεηλασία, όπως είχε υποσχεθεί ο σουλτάνος στους στρατιώτες του. Καταστράφηκαν μνημεία τέχνης, πολύτιμα χειρόγραφα, εκκλησιαστικοί θησαυροί ανυπολόγιστης αξίας. Στους δρόμους οι κατακτητές έσερναν δεμένους για να τους πουλήσουν σκλάβους «άνδρας, γυναίκες, παιδιά, πρεσβύτες, νέους, ιερείς, μοναχούς, πάσαν και τάξιν».

Ο Μωάμεθ ο Β' εισήλθε θριαμβευτικά στη βάρβαρα λεηλατημένη πόλη. Το όνειρο και ο σκοπός της ζωής του είχαν εκπληρωθεί. Μέσα στην Αγία Σοφία προσευχήθηκε κι ευχαρίστησε το δικό του Θεό για τη νίκη του.

Α.Ι.Κ.

ΠΑΣΧΑ 1999 ΣΤΟ ΚΑΣΤΕΛΛΙ

Και φέτος κάναμε Λαμπρή στο όμορφο Καστέλλι με όλους τους καλόκαρδους και φίλους Καστελλιώτες που έχουν ανοίξει διάπλατα όλοι, για μας τις πόρτες με πλούσιά τους την καρδιά· επίγειοι Αγγελοι.

Απ' το Μεγάλο Σάββατο βρεθήκαμε χωριό και βλέπαμε να κάνουν τις προετοιμασίες για την ημέρα της Λαμπρής να ψήσουν «οβελίες» και συμμετείχε κι' η κυρά με το νοικοκυριό.

Το βράδι, στην Ανάσταση, ήταν εκατοντάδες, ντόπιοι και ξενητεριδες, στον Ευαγγελισμό με πρόσωπα χαρούμενα κι' ολόκενες λαμπάδες με «μπάρα» στην Ανάσταση, τόσο ξεσηκωμό!...

- «Χριστός Ανέστη εκ' νεκρών...» ο παπα - Χαράλαμπος με τη βροντώδη Του φωνή εις το προαύλιο ψέλνει με ψάλτες του καλλίφωνους, το πρόσωπό του λάμπει, κι' απ' τη λαμπάδα του το φως καθένας μας πηγαίνει.

Να πάρει με χαρούμενο πρόσωπο, να γυρίσει με φως δε, το ανέσπερο, τη θέση του να βρει ν' ακούσει τα υπόλοιπα τροπάρια της Λαμπρής, αφού με φίλους και γνωστούς τ' αυγό του θα τσουγκρίσει.

Μετά απ' τα μεσάνυχτα στο σπίτι του να πάει την ησυχία να χαρεί απ' την οχλοβοή φωτιά ν' ανάψει για τ' αρνί την άλλη, το πρωί, αφού μετά τη Λειτουργία, τη μαγειρίτσα φάει.

- Χριστός Ανέστη, Συμπέθεροι και Καστελλιώτες, φίλοι κάθε ανεπιτήμητου νάστε και κάθε πόνον. μέσα σας ειρήνη και χαρά, όλοι ξανά του χρόνου το Πάσχα να γιορτάσουμε...τριάντα του Απριλίου!...

ΜΙΧ. ΔΗΜΗΤΡΟΚΑΛΛΗΣ

★ ★ ★

ΣΤΗ ΓΥΝΑΙΚΑ ΜΟΥ ΛΕΝΑ

Στις δύσκολες στιγμές είσαι κοντά μου, ο λόγος σου παρηγοριά μες στο σκοτάδι και μες στην πίκρα της ζωής ήτανε χάδι σαν βρέθηκες μπροστά στα βήματά μου.

Είσαι καλή μου, εσύ το στήριγμά μου αλλά και συ, σε με μπορείς να υπολογίζεις... Ζήτα ό,τι θες, τα λόγια σου μη τα ζυγίζεις. Για σε κάθε θυσία είναι χαρά μου.

Κάθε χαρά δική σου είν' και δική μου και κάθε λύπη σου μεσ' στην καρδιά με λιώνει· για σένα και για με η αγάπη δεν τελειώνει, θα οβήσει σαν πετάξει η ψυχή μου...

ΤΑΣΟΣ Π. ΒΕΛΛΙΟΣ

Από τη συλλογή του «Θρύλοι» Αθήνα Νέα Σκέψη.

Από το Ροταριανό Όμιλο Αθηνών

ΤΙΜΗΤΙΚΟ ΜΕΤΑΛΛΙΟ

Εξαιρετική τιμή και αναγνώριση της αθόρυβης προσφοράς του, υπήρξε η απονομή από τον Ροταριανό Όμιλο Αθηνών, του Μεταλλίου μετά εκ Περγαμηνής Διπλώματος, στον εκλεκτό συμπατριώτη μας κ. Γιάννη Μοσχολιό.

Μεγάλη τιμή για τον ίδιο και τιμή για όλους τους Καστελιώτες, που νιώθουμε υπερήφανοι, γιατί είναι δικός μας, είναι φίλος μας, είναι συγγενής μας, είναι πάντα κοντά μας και με την κοινωνική δράση και συμπεριφορά του, έχει κερδίσει τις καρδιές μας.

Η Απονομή του Μεταλλίου, έγινε στις 18 Μαΐου 1999, σε κεντρικό ξενοδοχείο της Αθήνας, παρουσία προσωπικότητας του επιχειρηματικού πολιτικού δικαστικού και επιστημονικού κόσμου και πολλών εκλεκτών συμπατριωτών μας.

Ήταν μια βραδιά αγάπης, για έναν επιχειρηματία και έναν άνθρωπο που αφιέρωσε 50 χρόνια από τη ζωή του, για την οικονομική ανάπτυξη της χώρας και για τον συνάνθρωπό του, όπως έγραψαν οι ημερήσιες αθηναϊκές εφημερίδες.

Τα «Κ.Ν.» με ιδιαίτερη χαρά δημοσιεύουν, τις λεπτομέρειες της γιορτής, εκφράζοντας έτσι τα συναισθήματα όλων μας, εκδηλώνοντας κυρίως την αγάπη μας.

Ο Κ. ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΖΟΡΜΠΑΛΑΣ

Ο Πρόεδρος του Ροταριανού Ομίλου Αθηνών κ. Δημήτριος Ζορμπαλάς, άρχισε την παρουσίαση του τιμημένου Γιάννη Μοσχολιού, λέγοντας μεταξύ άλλων και τα εξής:

«Η σημερινή μας συνεισφορά είναι αφιερωμένη εις έναν σημαντικόν Έλληνα, που κατορθώνει να συνδυάζει κατά τρόπον ιδεώδη την επιχειρηματικήν ικανότητα με την εθνικήν συνείδησιν, το κέρδος με την κοινωνικήν προσφοράν, την προσωπικήν πρόοδον και οικονομικήν ανάπτυξιν με την αγάπη και την συμπαράστασιν προς τον έχοντα ανάγκην συνάνθρωπόν μας. Είναι ο επιχειρηματίας Κύριος Ιωάννης Μοσχολιός. Ο Ιωάννης Μοσχολιός δεν είναι μόνον ένας επιτυχημένος επιχειρηματίας, αλλά και ένας ανεκτίμητος οικονομικός παράγων του τόπου μας, εις την οικονομίαν του οποίου έχει προσφέρει και εξακολουθεί να προσφέρει ποσά.

Η αποψινή, λοιπόν, βραδιά, ετόνισεν ο κ. Ζορμπαλάς, εί-

ναι αφιερωμένη εις έναν σπουδαίον Έλληνα, που προσφέρει τις υπηρεσίες του και την ειλικρινή και ευεργετική αγάπη του προς τον έχοντα ανάγκην συνάνθρωπόν μας, με περίσσεια σεμνότητας, αθόρυβα και αφανώς, όπως ακριβώς μας προτρέπει η Αγία Γραφή: «Μη γνώτω η δεξιά σου, τί ποιεί η αριστερά σου». Για το μεγάλο έργο του εις την Ελληνική Κοινωνία και την Ελληνική Οικονομία έχει δεχθεί πολλές τιμητικές διακρίσεις και δικαίως θα δεχθεί και άλλες και απόψε και εις το μέλλον, γιατί το αξίζει.

Για το ευρύ και πλούσιον κοινωνικόν του έργον και την εθνικήν προσφοράν του, θα ομιλήσει, παρακληθείς προς τούτο, ο συνάδελφός μας Ροτ. Νικόλαος Ζαχαριάδης. Τίτλος της ομιλίας του Ροτ. Νικόλαου Ζαχαριάδη είναι: «Ιωάννης Μοσχολιός: Ο Επιχειρηματίας και ανθρωπιστής». Παρακαλώ τον ομιλητήν να λάβη τον λόγον».

Ο Κ. ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΖΑΧΑΡΙΑΔΗΣ

Ο κ. Νικόλαος Ζαχαριάδης, λαβών τον λόγον, είπε τα εξής:

«Κυρίες, δεσποινίδες και Κύριοι, φίλοι συνάδελφοι, είναι για μένα ιδιαίτερη χαρά, αλλά και τιμή, να είμαι σήμερα ομιλητής στον Όμιλό μας, για να μιλήσω για την προσωπικότητα και το έργο ενός ακάματου εργάτη, μιάς φυσιογνωμίας του επιχειρηματικού κόσμου του τόπου μας. Να μιλήσω για τον άνθρωπο και τον επιχειρηματία Γιάννη Μοσχολιό. Τον Γιάννη Μοσχολιό, τον γνωρίζω πάνω από 25 χρόνια, τότε που έκανα τα πρώτα δείλά μου βήματα στο εμπόριο, δίπλα στον πατέρα μου, που τον καιρό εκείνο αντιπροσωπεύαμε το παγκοσμίου φήμης εργοστάσιο χημικών Henkel. Σ' όλο αυτό το διάστημα θα μπορούσα να πω ότι μας συνέδεσε πέρα από την επαγγελματική γνωριμία και μιά βαθειά αλληλοεκτίμηση. Για μένα ήταν και θα παραμείνει ο κυρ-Γιάννης, σεβάσμιος, έ-

μπειρος, γνώστης της αγοράς των χημικών όσο κανείς άλλος και ο αναμφισβήτητος πατριάρχης της εμπορίας χημικών προϊόντων στην Ελλάδα.

Κυρίες και Κύριοι, ο Γιάννης Μοσχολιός γεννήθηκε στην Γραβιά Φωκίδος. Μετά το πέρας της στρατιωτικής του θητείας το 1950, ίδρυσε την εταιρεία ΜΟΣΧΟΛΙΟΣ Ο.Ε., με σκοπό να ασχοληθεί με το εμπόριο χημικών προϊόντων. Με μια μικρή μαγιά από το οικογενειακό του περιβάλλον, στην ρημαγμένη μεταπολεμική Ελλάδα που προσπαθούσε να επουλώσει τα τραύματα από τον Εμφύλιο, ο Γιάννης Μοσχολιός προσπαθεί να βρει το κλειδί για να μπει στον ρυθμό της αγοράς και του εμπορίου αγοράζοντας και πουλώντας διάφορα χημικά προϊόντα. Σύντομα κατάλαβε ότι το εμπόριο δεν γνωρίζει ούτε φιλίες, ούτε ευγένειες, αντιμετώπισε τεράστιες δυσκολίες, απογοητεύσεις και ε-

Ο κ. Ιωάννης Μοσχολιός

μπόδια και όπως γίνεται πάντα, τον αθέμιτο ανταγωνισμό, που διοχέτευε στην αγορά νοθευμένα χημικά προϊόντα. Είναι γνωστό σε όλους, ότι ένα προϊόν που επιδέχεται εύκολα νοθεία, είναι το χημικό προϊόν, πόσο μάλλον την εποχή εκείνη αρχές της δεκαετίας του '50. Στην αγορά δέσποζαν οι επιτήδειοι και κομπιναδόροι που έλεγαν ότι για να επιβιώσεις θα πρέπει να ξέρεις την χημεία από την ανάποδη. Όμως οι νέοι βιομηχανικοί κλάδοι και οι βιοτεχνίες που άρχισαν να δημιουργούνται, αμέσως μετά τον πόλεμο, διψούσαν για νέα χημικά προϊόντα και Α' ύλης. Η ελληνική βιομηχανία άρχισε σιγά - σιγά να ανασυγκροτείται και απαιτούσε προμηθευτές σωστούς, γνώστες της αγοράς και των αναγκών της. Ο Γιάννης Μοσχολιός, οξύνοος και διορατικός κατάλαβε γρήγορα τις ανάγκες, αλλά και τον τρόπο που έπρεπε να ενεργήσει. Με γνώμονα πίστη στη δουλειά του, έντιμη αντιμετώπιση του πελάτη, αλλά κυρίως σκληρή δουλειά χάραξε την μελλοντική του πορεία.

Παντρεύεται την Αλεξάν-

δρα Ρασσιά αρχές της δεκαετίας του '50. Το πρώτο του γραφείο ήταν στην οδό Βερανζέρου 24 (γραφείο που θυμάται περήφανα ότι φιλοξένησε πριν απ' αυτόν τον Ωνάση). Γρήγορα επεκτείνεται και στους άλλους ορόφους, με αποθήκη στην οδό Μεθώνης και σύντομα μεταφέρεται σε μεγαλύτερους χώρους στο Μοσχάτο. Ασφαλώς, όλοι θα θυμάστε ότι τα πρώτα μεταπολεμικά χρόνια η βιομηχανία στην Ελλάδα που ξεκινούσε δυναμικά και φυσικά με τεράστιες προοπτικές ήταν η κλωστούφαντουργία και σύντομα προστέθηκε και η βυρσοδεψία. Στην κλωστούφαντουργία, εταιρείες όπως η Πειραική Πατραϊκή, το Αιγαίο, Βέλικα, Ναθαναήλ, Δημητριάδης και Μπριτάνια, 3Α, αλλά και πολλά μικρά βυρσοδεψεία (τα λεγόμενα ταμπάκια) έγιναν σιγά - σιγά, δύσκολα αλλά με σύστημα που μόνο ο Γιάννης Μοσχολιός γνωρίζει, πελάτες του.

Η ελληνική βιομηχανία διψά για νέα προϊόντα, νέες πρώτες ύλες. Το ανησυχητικό πνεύμα του Γ. Μοσχολιού, προβλέπει, ψάχνει τις ξένες αγορές και προμηθεύει τα προϊόντα που χρειάζονται οι βιομηχανίες πάντα στην σωστή ποιότητα και σωστή τιμή. Το 1957 ιδρύει μαζί με εκλεκτούς συνεργάτες του και τον αδελφό του Γιώργου Μοσχολιού την βιομηχανία εκκρηκτικών υλών ΒΙΑΜΜΩΝ Α.Ε. Το σαράκι της δημιουργίας και του κέρδους, αλλά και η αποψη του ότι το εμπόριο και η δημιουργία ποτέ δεν σταματούν, προβλέπει στα μέσα της δεκαετίας του '60 ότι η Θεσσαλονίκη θα είναι ο επόμενος χώρος βιομηχανικής ανάπτυξης της χώρας. Το 1966 νοικιάζει μια μικρή αποθήκη στην υποβαθμισμένη περιοχή

Ταμπάκια. Η αγορά της Θεσσαλονίκης άγνωστη και δύσκολη. Ο Γιάννης Μοσχολιός για 6 μήνες εγκαταστάθηκε με την γυναίκα του στην Θεσσαλονίκη. Γρήγορα η αποθήκη μεταφέρεται σε άλλη θέση, γίνεται τριπλάσια και οι απαιτήσεις της αγοράς μεγαλώνουν, οι ανάγκες της βιομηχανίας γίνονται περισσότερο πιεστικές. Ο Γ. Μοσχολιός προβλέπει ότι το μέλλον ανήκει σ' αυτούς που θα έχουν οργανώσει, στελεχώσουν στις επιχειρήσεις τους, αλλά θα έχουν πάντα έντιμη αντιμετώπιση της πελατείας τους. Το 1968 η ΜΟΣΧΟΛΙΟΣ Ο.Ε. μετατρέπεται σε ΜΟΣΧΟΛΙΟΣ ΧΗΜΙΚΑ Α.Ε. με κύριους μετόχους τους Γιάννη και Γιώργο Μοσχολιό. Τρεις όροφοι στο κτίριο επί των οδών Κουμουδούρου, Βερανζέρου, Μάρνης γίνονται τα νέα γραφεία της εταιρείας. Η ΜΟΣΧΟΛΙΟΣ ΧΗΜΙΚΑ Α.Ε. με επικεφαλής τον δημιουργό της, ιδρύει νέες εταιρείες στην προσπάθειά της να καλύψει τις ανάγκες και άλλων βιομηχανικών κλάδων όπως τα χρώματα, απορρυπαντικά κ.λ.π. Το 1968 ιδρύει την ΟΞΕΑ Ε.Π.Ε., με αντικείμενο την μεταφορά και εμπορία οξέων. Το 1984 ιδρύει την εταιρία ΞΥΛΟΠΡΟΣΤΑΤΕΥΤΙΚΗ Ε.Π.Ε. με αντικείμενο εργασιών χρώματα και χημικά για την προστασία του ξύλου. Το 1986 η εταιρεία ΜΟΣΧΟΛΙΟΣ ΧΗΜΙΚΑ Α.Ε. αγοράζει 30 στρέμματα στην περιοχή Νεοχωρούδα της Θεσσαλονίκης και δημιουργεί άρτια οργανωμένους αποθηκευτικούς και παραγωγικούς χώρους συνολικής επιφανείας 6.000 μ².

Η εταιρεία προχωρεί σε πλήρη μηχανοργάνωση και στελεχώνεται με έμπειρα στελέχη. Εισέρχεται σε νέους ανερχόμενους βιομηχανικούς

ΡΟΤΑΡΙΑΝΟΣ ΟΜΙΛΟΣ ΑΘΗΝΩΝ

Δ Ι Π Λ Ω Μ Α

Τύχη Άραδη
"Έδοξε τῷ Ροταριανῷ Όμιλῳ Ἀθηνῶν, τότε τὸ Δίπλωμα
Μετά Μεταλλίου

Κυρίῳ **ΙΩΑΝΝΗ ΜΟΣΧΟΛΙῶ**

Ἐπιδοῦναι

δαμασμοῦ καὶ ἐκτιμῆσεως δαδείας καὶ τιμῆς εἵνεκεν, ἀνδ' ὧν
ὑπὲρ τῆς τῶν Ἑλληνικῶν οικονομικῆς ἀναπτύξεως καὶ ἀποδόου
εἰργασται καὶ εἰς ἀνδύημον ἀναγνώρισιν τῆς τε αἰσθητικῆς καὶ αἰσθητικῆς
τῷ τῶν Ἑλληνικῶν ἔδνει κοινωνικῆς αὐτοῦ προσφοράς.

Ἀθῆναι τῇ 18ῃ μηνὸς Μαΐου ἔτει
ἐννῆτῳ καὶ ἐνενηκοστῷ καὶ ἑνακοσιοστῷ καὶ χίλιστῷ.

Ὁ Πρόεδρος

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΖΟΡΜΠΑΛΑΣ

Ὁ Γενικὸς Γραμματεὺς

ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΑΡΑΓΙΑΝΝΙΔΗΣ

ΣΤΟΝ ΓΙΑΝΝΗ ΜΟΣΧΟΛΙΟ

Σημείο από τη βράβευση. Διακρίνονται, από αριστερά προς τα δεξιά, οι κ.κ.: Νικ. Ζαχαριάδης, Άλεξ. Παπανικολάου, Ιωάννης Μοσχολιάς, Δημ. Ζορμπαλάς, Παν. Μελάς και Βασίλειος Κόκκινος.

κλάδους, όπως οι βιομηχανίες ποτών, αναψυκτικών και τροφίμων, φαρμάκων και καλλυντικών, προσφέροντας νέα εξειδικευμένα προϊόντα και πρώτες ύλες. Ένας άλλος τομέας που προκαλεί το ενδιαφέρον της ΜΟΣΧΟΛΙΟΣ ΧΗΜΙΚΑ Α.Ε. είναι και η χημική επεξεργασία βιομηχανικών αποβλήτων. Το 1998 αποτελεί έτος ορόσημο για την εταιρεία ΜΟΣΧΟΛΙΟΣ ΧΗΜΙΚΑ Α.Ε. Η εταιρεία εισέρχεται στο Χρηματιστήριο Αξιών Αθηνών. Η ανάπτυξη συνεχίζεται. Σήμερα η ΜΟΣΧΟΛΙΟΣ ΧΗΜΙΚΑ Α.Ε. αποτελεί την κορυφαία εταιρεία του κλάδου εμπορίας χημικών προϊόντων στην Ελλάδα και πιθανόν την μεγαλύτερη στο είδος της στον χώρο των Βαλκανίων. Η πρωτοτυπία της στηρίζεται στο ότι είναι ένα Super Market Χημικών προϊόντων, διακινώντας 1.500 διαφορετικά είδη χημικών και πρώτων υλών.

Ο Γιάννης Μοσχολιάς πέραν της αδιαμφισβήτητης επαγγελματικής του επιτυχίας, της κοινωνικής, οικονομικής και επιχειρηματικής του καταξίωσης, έχει να επιδείξει και ένα πολύ αξιόλογο κοινωνικό και ανθρωπιστικό έργο. Υπήρξε ένας εκ των ιδρυτών και διετέλεσε επί έτη Πρόεδρος του Ελληνοϊσραηλινού Εμπορικού Επιμελητηρίου. Διετέλεσε Πρόεδρος του Δ.Σ. της Εθνικής Κοινωνικής Ομοσπονδίας Φιλιάθων, καθώς επίσης και επί σειρά ετών Πρόεδρος του Ερασιτέχνη Εθνικού Πειραιά. Είναι μέλος του Εμπορικού και Βιομηχανικού Επιμε-

λητηρίου Αθηνών, του Ελληνικού Ερυθρού Σταυρού, του Πειραιϊκού Συνδέσμου, του Ελληνοαμερικανικού και Ελληνογαλλικού Επιμελητηρίου. Είναι μέλος του Δ.Σ. του Πνευματικού Κέντρου Ρουμελιωτών, μέλος του συνδέσμου αποφοίτων της Ιωνιδείου Σχολής του Πειραιά και τέλος χορηγός βραβείων επί σειρά ετών σε μαθητές που εισήχθησαν σε ανώτερα και ανώτατα εκπαιδευτικά ιδρύματα.

Συμμετέχει ενεργά σε πολλά κοινωφελή και φιλανθρωπικά ιδρύματα. Είναι χορηγός από πολλά χρόνια σε ιδρύματα όπως: Ο Ελληνικός Ερυ-

θρός Σταυρός, το Γηροκομείο Πειραιά, το Χατζηκυριάκειο Ορφανοτροφείο Πειραιά, ο Αθλητικός Όμιλος Εθνικός Πειραιά, Παιδικό Χωριό S.O.S. Επίσης, έχει προσφέρει πολλά με έργα και δωρεές στην ιδιαίτερη του πατρίδα, Καστέλλια Γραβιάς. Σ' όλη του τη ζωή έχει ευεργετήσει κατά καιρούς, πρόσωπα, οικογένειες, ομίλους, πάντοτε εκ του αφανούς και χωρίς ανταλλάγματα.

Κυρίς και Κύριοι, αυτό είναι το επιχειρησιακό και κοινωνικό έργο του επιχειρηματία - ανθρωπιστή Γιάννη Μοσχολιά. Ευχαριστώ.»

ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ ΤΟΥ ΠΡΟΕΔΡΟΥ

Ο Πρόεδρος κ. Ζορμπαλάς, στη συνέχεια, απάντησε στον ομιλητή ειπών τα εξής:

«Αγαπητέ συνάδελφε Νίκο, Σε ευχαριστώ θερμότατα τόσο εκ μέρους των παρισταμένων όσον και εγώ προσωπικώς, διότι εις τον σύντομον χρόνον μιάς ομιλίας απέδωσες τον δίκαιον και οφειλόμενον έπαινον εις έναν σε-

ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΤΙΜΩΜΕΝΟ

«Αγαπητέ φίλε Μοσχολιά, Το Διοικητικόν Συμβούλιον του Ομίλου μας παρακοιθουθών από μακρού χρόνου την ευεργετικήν παρουσίαν και δράσιν σας εις την Ελληνικήν Κοινωνίαν, τόσο εις τον οικονομικόν όσον και κυρίως εις τον ανθρωπιστικόν τομέα, ήχθη εις την ομόφωνον απόφασιν να σας απονεύμη το Μετάλλιον του μετά τιμητι-

μόν και αθόρυβον κοινωνικόν λειτουργόν, που ασκεί το «υπηρετείν τον συνάνθρωπον» κατά τρόπον ιδανικόν και βαθύτατα χριστιανικόν. Και πάσιν σε ευχαριστώ από καρδιάς και για την ομιλίαν σου και για την συμβοήν σου εις την επιτυχίαν της αποψινής βραδυάς.»

κού εκ Περγαμνής Διπλώματος. Κυρίες και Κύριοι, ο Κύριος Ιωάννης Μοσχολιάς συνεχίζει την λαμπράν παράδοσιν των Ελλήνων Εθνικών Ευεργετών, που έχουν γεμίσει διά μέσου των αιώνων απ' άκρου εις άκρον της Πατρίδα μας με χειροπιαστά, μεγαλειώδη δείγματα της παθιασμένης αγάπης τους προς την Πατρίδα, την Εκκλησίαν και

τον Ελληνισμόν. Είναι οι άξιοι της Πατρίδος. Και ως τέτοιον, τιμά απόψε ο Ροταριανός Όμιλος Αθηνών τον Ιωάννην Μοσχολιά: Ως άξιον της Πατρίδος. Αγαπητέ μου Κύριε Μοσχολιά, σας επιδίδω το Μετάλλιον του Ομίλου μετά τιμητικόν εκ Περγαμνής Διπλώματος, με τις πιο ειλικρινείς και εγκάρδιες ευχές όλων μας, υγείης, δημιουργικός, χαρούμενος και ευτυχισμένος, να συνεχίσετε να προσφέρετε τις ευεργετικές υπηρεσίες σας προς την Πατρίδα και τον Ελληνισμόν, επ' αγαθώ της Ελλάδος και εις δόξαν του Θεού και της Ορθοδοξίας μας. Συχαρητήρια.»

ΑΠΑΝΤΗΣΗ

ΤΟΥ Κ. ΜΟΣΧΟΛΙΟΥ

«Ευχαριστώ πάρα πολύ κύριε Πρόεδρε και εσάς και το Διοικητικόν Συμβούλιον, που μου δώσατε την χαρά να με τιμήσετε απόψε σ' αυτήν την ωραίαν εκδήλωσιν. Ευχαριστώ επίσης θερμά τον εκλεκτό και αγαπητό μου φίλο κύριο Νίκο Ζαχαριάδη, ο οποίος, είχε την ευγενή καλωσύνη να είναι ο ομιλητής της βραδυάς για τις μικρές αυτές πράξεις, που είμαστε υποχρεωμένοι όλοι να κάνουμε στην ζωή μας. Θέλω να ευχαριστήσω όλους, που παρευρίσκονται απόψε εδώ, τιμούν τον χώρο με την ευγενή τους παρουσία. Είναι προσωπικότητες από όλους τους χώρους, από τον επαγγελματικό, τον πολιτικό, τον δικαστικό και από όλους τους άλλους χώρους. Και αν κάποιο χώρο παραλείπω

συγχωρήστε με. Κύριε Πρόεδρε, θα μου επιτρέψετε να πω και κάτι άλλο. Ο χορηγός πρέπει να μην αυτοδιαφημίζεται, να μην αυτοπροβάλλεται, να μην αυτοδιαφημίζεται. Πρέπει να είναι ασεμνός και σοβαρός, γιατί η χορηγία δεν θέλει διαφήμιση. Δεν έχω να πω τίποτα άλλο, γιατί δεν είμαι καλός στους λόγους. Σας ευχαριστώ πάρα πολύ και πάλι ξεχωριστά τον καθένα για την τιμή που μου κάνετε να συμπαραυρεθήτε σ' αυτήν την όμορφη βραδυά.»

Ο Κ. ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΚΟΚΚΙΝΟΣ

Ο κ. Βασίλειος Κόκκινος, τ. Πρόεδρος του Αρείου Πάγου, είπε τα εξής:

«Ως Πρόεδρος του Πνευματικού Κέντρου Ρουμελιωτών, εις το Διοικητικόν Συμβούλιον του οποίου μέλος είναι ο κύριος Μοσχολιάς, θα μου επιτρέψετε και δημόσια να τον συγχαρώ για την απονομήν αυτής της τιμητικής διακρίσεως, συγχρόνως δε να συχαρώ τον Όμιλόν σας και τον Πρόεδρον, που είχατε την ευγενή πρωτοβουλίαν να επιβραβεύσετε τον κύριον Μοσχολιάν για την δράσιν του την κοινωνικήν, την φιλανθρωπικήν και την επιστημονικήν. Αισθάνομαι ιδιαίτερη χαρά, ως συμπατριώτης του, διότι αναγνωρίζουν τα μέλη του Ομίλου σας, αλλή και όλοι οι συνάδελφοί του την συμβοήν του εις την ελληνικήν Οικονομίαν, και την συμβοήν του εις την θεραπείαν των κοινωνικών αναγκών. Σας ευχαριστώ.»

Ο Κ. ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΜΕΛΑΣ

Ο Βουλευτής Πειραιώς και Νήσων κ. Παναγιώτης Μελάς, απευθυνόμενος προς τον τιμηθέντα, του είπε:

«Ως Πειραιώτης θεώρησα υποχρέωσί μου να πω δυό απλές κουβέντες στον αγαπητό φίλο, τον Γιάννη τον Μοσχολιά, και να συχαρώ συγχρόνως τον Όμιλό σας γι' αυτήν την σημερινήν τιμητική διάκρισι. Μακάρι να είχε ο Πειραιάς αλλή και συγχρόνως η Ελλάδα τέτοιους ανθρώπους. Θα ήταν σε μια καλύτερη μοίρα. Νάναι καλή, να του δίδει ο Θεός χρόνια και να προσφέρει και αλλή εις όλη την Ελλάδα και κατ' επέκτασιν και πέραν της Ελλάδος, σ' αυτούς που σήμερα τόσο πολύ, λόγω των γεγονότων, έχουν ανάγκη.»

Ο Κ. ΔΗΜ. ΚΑΡΑΠΙΣΤΟΛΗΣ

Στη συνέχεια, ο κ. Δημήτριος Καραπιστόλης είπε τα εξής:

«Εγώ θέλω να πω, ότι επί σειράν ετών ήμουν ανταγωνιστής με τον κύριον Γιάννη, αλλή παρ' όλη αυτά θέλω να επιβεβαιώσω όλα όσα είπε ο Συνάδελφος Ροταριανός Νίκος ότι είναι πέρα για πέρα αληθινά. Και να συχαρώ τον Όμιλον για την σημερινήν τιμητική βραδυά που έκανε για τον κύριον Γιάννη.»

(Συνέχεια στη σελίδα 6)

ΟΙ ΒΕΛΓΙΚΕΣ ΔΙΟΞΙΝΕΣ ΚΑΙ ΟΙ ΤΡΕΛΛΕΣ ΑΓΕΛΑΔΕΣ

Φαίνεται ότι, οι Καστελλιώτες δίνουν πάντοτε το παρόν, στα σύγχρονα προβλήματα και διατυπώνουν ευθαρσώς την γνώμη τους.

Από την εφημερίδα ΝΕΑ, της Τρίτης, 30 Ιουλίου 1996, στη σελίδα 4, ΓΡΑΜΜΑΤΑ ΣΤΙΣ ΜΑΤΙΕΣ, αναδημοσιεύουμε ένα γράμμα, χαρακτηριστικό του χαρακτήρα μας, χωρίς σχόλια:

Για την Ελλάδα

Ο ΛΟΓΟΣ στους αναγνώστες. Ο **Θανάσης Σταματέλος**, Καστέλλια Παρνασσίδας, γράφει: «Λένε τον Κλίντον Πλανιτάρχη, αλλά η Αμερική είναι νήπιος μπροστά στην Αγγλία. Ακόμα και σήμερα υπάρχουν λαοί, που το κουμάντο τους το 'χουν οι Άγγλοι. Τώρα, ας κάνουμε μία σύγκριση μεταξύ Ελλάδας και Βρετανίας. Φαντάζεστε, Έλληνες πατριώτες, αν το επεισόδιο με τις αγελάδες έσκαγε στην πατρίδα μας; Οι Βρετανοί πρώτοι, αλλά και οι υπόλοιποι Ευρωπαίοι θα μας απομόνωναν τελείως, θα μας ζητούσαν ευθύνες και θα καλούσαν τον ελληνικό λαό να μην αγοράζει ούτε ένα καλό ελληνικό κρέας, γάλα και τυρί φέτα για να μας προστατέψουν! Και είναι σίγουρο, πως θα ταμπάγαμε, αφού ο Έλληνας κουβαλάει μαζί του τη συνήθεια να αγοράζει παντός είδους εισαγόμενα προϊόντα - τρομάρα μας!

Και ενώ θα μας σφυροκοπούσαν οι Αγγλογερμανοολλανδοί, για να μας πασάρουν τα δικά τους κρέατα, παράλληλα θα πολεμούσαν την κυβέρνηση, αντιπολίτευση και εσωκομματικοί, θα καλούσαν τον Πρωθυπουργό να παραιτηθεί, μια και δεν τους βγίσκε με τα Ίμια, λες και ήταν ο μπουρλοτιέρης Κανάρης ή δεν κράτησε την ακριβή θέση στα Δερβενάκια του Θ. Κολοκοτρώνη.

Θέλω να κάνω ένα απλό ερώτημα: γιατί να φοβόμαστε το αγγλικό μολυσμένο κρέας, αφού δεν θα έπρεπε να μας απασχολούσε καθόλου; Πότε όμως; Όταν δεν φέρναμε ούτε ένα γραμμάριο κρέας και τυριά εισαγόμενα. Δεν είμαστε αγροκτηνοτροφικά κώρα; Γιατί να μη βοηθηθεί αυτός ο τομέας; Και δεν θα πάρουμε ως κώρα επάνω μας αν δεν σταματήσει η μεγάλη αιμορραγία συναλλαγματος, που είναι για γάλα, κρέ-

ας και τυριά;

Για να αναφερθώ πάλι στη σύγκριση του Άγγλου με τον Έλληνα: Όταν η Θάτσερ έκανε διάλογο με τους ανθρακωρύχους για την απεργία που είχε ξεσπάσει, τους ρώτησε: «Θέλετε να σας δώσω αύξηση και ο τιμάρημος να φθάσει στα ύψη; Ή να περιμένετε ένα χρόνο να γεμίσει το ταψί και να πάρετε κι εσείς ολόκληρο κομμάτι;». Δέχθηκαν τη δεύτερη λύση και έλυσαν την απεργία τους. Και τώρα ο Μέντζορ αντιμετώπισε τόσο ψύχραιμα το θέμα των αγελάδων, που η πρώτη του κίνηση ήταν «όχι, δεν υπάρχει πρόβλημα», η κατανάλωση κρέατος ανέβηκε στα ύψη και σίγουρα η Αγγλία θα καταβροχθίσει και δυνατές αποζημιώσεις από την ΕΟΚ.

Όλοι μας ξέρουμε, πως ο πόλεμος σήμερα είναι ο οικονομικός. Κατά συνέπεια οι προσπάθειές μας πρέπει να είναι προς αυτήν την κατεύθυνση. Ωστόσο, θα 'λεγα, παράλληλα με τις προσπάθειες να τολμήσουμε να πείσουμε τον ελληνικό λαό, ν' αλλάξει νοοτροπία. Να εφαρμόσουμε την τακτική του Μέντζορ. «Όλα για την Ελλάδα».

ΤΙΜΗΤΙΚΟ ΜΕΤΑΛΛΙΟ ΣΤΟ ΓΙΑΝΝΗ ΜΟΣΧΟΛΙΟ

(Συνέχεια από τη σελίδα 5)

Ο ΝΙΚΟΣ ΖΑΧΑΡΙΟΥ

Ο Διεθνούς φήμης βαθύφωνος κ. Νίκος Ζαχαρίου, είπε για τον Γιάννη Μοσχολιό:

«Θέλω να μιλήσω και εγώ σαν ένας φίλος από τα παλιά. Σαν Πειραιώτης που ξεκινήσαμε μαζί και ο καθένας μας έφθασε εις το επάγγελμά του σε κάτι που επιθυμούσε να φθάσει. Ένα ξέρω. Δεν ζηήσαμε την πρόοδο κανενός. Ζητήσαμε πάντοτε με την βοήθειαν του Θεού και με τις δυνάμεις μας να φθάσουμε εκεί που φθάσαμε ο καθένας μας. Είμαστε περήφανοι γιατί ο Γιάννης Μοσχολιός είναι φίλος μας και είναι Πειραιώτης και ευχόμεθα να ζη και να προσφέρει όπως προσφέρει μέχρι σήμερα, ότι μπορεί και ό,τι θέλει η καρδιά του».

Ο ΑΛΞ. ΠΑΠΑΝΙΚΟΛΑΟΥ

Ο Επίτιμος Αρχηγός Αεροπορίας, κ. Αλέξανδρος Παπανικολάου, είπε τα εξής:

«Εγώ δεν είχα την τύχη να πετάει μαζί μου ο κύριος Μοσχολιός, αλλά ο κύριος Ζαχαριάδης εκάλυψε το παρών, δεν μας έφθασε, δεν μας πήγε εις το παρελθόν. Από που ξεκίνησε ο κύριος Μοσχολιός και τ' αδελφία του Μοσχολιού. Από μια φτωχιά οικογένεια, στα Καστέλλια, από το μηδέν σχεδόν, ένας αυτοδημιούργητος, που βασίστηκε εις την καθημερινή του προσπάθεια, εις το ήθος του και έφθασε αυτού που έφθασε. Και αυτό κάνει τα επιτεύγματα του πολύ πιο σπουδαία, διότι δεν κληρονόμησε, δεν βρήκε τίποτα έτοιμο, όλα τα εδημιούργησε μόνος του και γι' αυτό αξίζει το μεγάλο

μπράβο. Και είσατε άξιοι συγχαρητηρίων που τον επιλέξατε να τον τιμήσετε. Ευχαριστώ».

Ο ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΑΣΙΜΑΤΗΣ

Ο Ροταριανός κ. Γεώργιος Κασιμάτης, του Ομίλου Πειραιώς, είπε για τον τιμώμενο:

«Αγαππητέ κύριε Πρόεδρε, κύριοι προδημιούργητες εκάλυψαν, εις το μεγαλύτερο μέρος της φυσιολογίας του Γιάννη Μοσχολιού, θα ήθελα και εγώ σαν εκπρόσωπος της επιχειρηματικής κοινότητας, που παρευρίσκομαι σ' αυτήν την όμορφη βραδιά, πρώτα - πρώτα να συγχαρώ τον Όμιλό σας. Θέλω να του εκφράσω την βαθειά μου συγκίνηση, τις θερμές ευχαριστίες από την επιχειρηματική κοινότητα, να του ευχηθώ χίλια χρόνια να ζήσει και νάναι κοντά μας, να του πω ότι τον ζηλεύουμε γιατί θέλουμε και εμείς να τον μιμηθούμε έστω εις το ελάχιστον, αλλά μια τέτοια ζήλεια είναι καλή, γιατί αν ζηλεύουμε σήμερα τον Γιάννη τον Μοσχολιό και τα παιδιά μας θα δουν καλύτερες ημέρες».

Αγαππητέ μου Γιάννη, είμαι πολύ μικρός για να σου εκφράσω αυτήν την συγκίνηση και την χαρά που νοιώθουμε όλοι μας. Και ενώ προηγουμένως είπα ο Επίτιμος Αρχηγός της Αεροπορίας, τον οποίον υπηρετήσα αλλά δεν με θυμάται, δεν πέταξα μαζί του, ήμουν μνηνίας εγώ, αλλά τότε ήμουν κοντά του, και πρέπει να σας πω ότι μας έκαμε όλους υπερήφανους, όταν ήταν αρχηγός ο κύριος Παπανικολάου. Του χρωστώ πολλά. Ευχαριστώ πολύ».

Ο ΓΙΑΝΝΗΣ ΜΟΣΧΟΛΙΟΣ

Ο κ. Γιάννης Μοσχολιός, έκλεισε την συνεστιάση, λέγοντας τα εξής:

«Ευχαριστώ πάρα πολύ όλους τους ομιλητές, που με πολύ ωραία λόγια στόλισαν την μικρή μου προσωπικότητα, ξεχωριστά τον καθένα, αλλά δεν θέλω να τελεσιώσω την σύντομη ομιλία μου προτού να ευχαριστήσω πάλη τον Πρόεδρον και το Διοικητικόν Συμβούλιον του Ροταριανού Ομίλου Αθηνών, που μου χάρισε αυτήν την ωραία βραδιά, την οποίαν θα θυμάμαι πάντα εις την ζωήν μου. Ευχαριστώ, ευχαριστώ τον καθένα και τους ομιλητές, που μίλησαν για την μικρή μου προσωπικότητα. Ευχαριστώ».

ΤΑ ΕΓΚΑΙΝΙΑ ΣΤΟ ΧΑΝΙ ΤΗΣ ΓΡΑΒΙΑΣ

(Συνέχεια από τη σελίδα 1) καδίτη.

Ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας φθάνοντας στον χώρο του ανδριάντα του Οδυσσέα Ανδρούτσου επιθεώρησε το τιμητικό άγημα και άκουσε προσεκτικά τον ομιλητή της γιορτής. Ακολούθησε παρέλαση μαθητών με στολές εποχής και στη συνέχεια εγκαινιάσε το νέο χάνι κόβοντας την κορδέλα και επιθεωρώντας τους χώρους.

Τα χορευτικά των σχολείων και των πολιτιστικών συλλόγων Ιτέας και Αμφίκλειας έδωσαν μία ξεχωριστή εικόνα.

Ακολούθησε γεύμα στα εστιατόρια και έτσι έκλεισε η γιορτή της επετείου της Μάχης και τα εγκαίνια του νεοκατασκευασθέντος Χανιού.

ΑΘΑΝ. ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΟΣ
(Σχόλιο στην 8η σελίδα)

ΕΚΔΟΣΕΙΣ

ΧΡΗΣΤΟΥ Δ. ΧΑΛΑΤΣΑ:

«Ρουμελιώτικα δημοτικά τραγούδια».

Έκδοση «Γαλαίος», Αθήνα 199 (σελ. 205)

Σε έναν πολύ καλαίσθητο τόμο με την χορηγία της Εταιρεία «Μέλντεκε» από την ανέκδοτη συλλογή των ρουμελιώτικων δημοτικών τραγουδιών του Χρήστου Δημητρίου Χαλατσα, που ξεπερνούν τα εξακόσια πενήντα, κυκλοφόρησαν απ' αυτά κατ' επιλογή τα «Τραγούδια της αγάπης», «Του γάμου» και οι «Παραλογές» με επιμέλεια των γιών του λογοτεχνών Γιώργη και Δημήτρη Χαλατσα. Ο τόμος είναι υπόδειγμα εκτύπωσης, μελέτης και κατάταξης με κατανομή ιδιαίτερα των τραγουδιών της αγάπης σε ομοιογένειες, έτσι που να εμφανίζεται η λαϊκή μούσα, τραγουδώντας όλες τις κλίμακες του ερωτικού παιχνιδιού με βάθος και με αγνότητα.

Η αλήθεια είναι ότι παραξενεύει ο τρόπος που θεμελιώνεται μέσα στη ζωή το ερωτικό παιχνίδι, υμνούμενο κατά τρόπο άδολο με ανειδίκενη ελιγκρία, έτσι που όχι μόνο να παραξενεύει με το τί γίνεται στις μέρες μας, όπου τα τραγούδια του σурμου έχουν αφηνιάσει σε έναν κατήφορο που δεν έχει τέλος, αλλά και να δίνεται φραγγέλιο και μέτρο συγκρίσεως επαναφέροντας με την απλότητά του τον σκαίο δρόμο της ευπρέπειας και του σεβασμού.

Όπως εύστοχα παρατηρούν στον πολύ εμπειρισμένο, βαθυστόχαστο πρόλογό τους οι επιμελούμενοι την έκδοση γιοί του Γιώργη και Δημήτρη Χαλατσα, δε θα είχε νόημα μια ακόμη έκδοση δημοτικών τραγουδιών μέσα στις τόσες συλλογές

που παρουσιάστηκαν από όλα τα μέρη του Ελληνισμού στον περασμένο, αλλά και στον παρόντα αιώνα, αλλά την γνήσια, την αυθεντικότητα των τραγουδιών, τα οποία καταγράφτηκαν απ' τους προγόνους τους σε μια εποχή που δεν είχε εισχωρήσει η αλόγιστη νοθεία τους σε μια ποικιλία παραποιήσεων που ιδιαίτερα στις μέρες μας δεν είχε ούτε αρχή ούτε τέλος.

Πράγματι γιορτάζει κυριολεκτικά κανείς διαβάζοντας τα γνήσια αυτά τραγούδια και τα χαίρεται από καρδιάς και για έναν ακόμη λόγο: Γιατί έχουν αναφορές και στον τόπο μας (π.χ. «Γιάννενα - Γιαννάκαινα» στη σελ. 27. «Η Επίδειξη» στη σελ. 32, «Η Καστελλιωτοπούλα» στη σελ. 75, κ.α.). Άλλωστε μη ξεχνάμε, ότι μ' αυτά όλες οι γενιές μας βαπτίστηκαν, ερωτεύτηκαν και ήσαν οι ποιητικές εκφράσεις σ' αυτού του είδους τις κοινωνικές εκδηλώσεις τα τραγούδια αυτά.

Έξω από την εκτίμηση, ότι πρόκειται για μια πολύ μεγάλη προσφορά πνευματική, όχι μόνο στον τόπο μας, αλλά και για όλο τον Ελληνισμό που φέρνει επάνω της τα στοιχεία του αιώνιου και του ακατάλυτου μέσα στο χρόνο, θα μπορούσε να κλείσουμε χαιρετώντας την έκδοση με την ευχή: Σύντομα να δουν το φως και να κυκλοφορήσουν και τα υπόλοιπα τραγούδια της συλλογής, ώστε να γίνουν κτήμα όλων μας, ένα απόκτημα ολοκληρωμένο της αληθινής πνευματικής μας ζωής.

N.A.M.

☆☆☆

Η Καστελιωτοπούλα

Καλό χωριό είναι η Κάνιανη και σάρα η Κουκουβίστα και κλεφτοχώρι η Ντρέμισα και χονναβιά είναι η Στρώμη. Το καστελιώτικο νερό μου είπαν πως έχει βδέλες, και κίνησα να πάω να πιω κι ηύρα έμορφες κοπέλες, το πίνουν καστελιώτισσες και καστελιωτοπούλες και κάνουν μήλο μάγουλο, κορμιά κυπαρισσένια, το πίνει μια μελαχρινή μιας χήρας θυγατέρα, που 'χει τον ήλιο πρόσωπο και το φεγγάρι αστήθι, που 'χει τα μάτια σαν ελιές, τα φρύδια της γαϊτάνι. Μάγια θα κάμω στο νερό, τη βρύση θα μελώσω, θα στείλω αστρί προξενητή, ανγερινό κομπάρο, πέντε χρόνους την αγαπάω κι εκείνη δεν με θέλει.

☆☆☆

ΕΚΘΕΣΗ ΒΙΒΛΙΩΝ - ΣΥΓΓΡΑΦΕΩΝ Β.Α. ΠΑΡΝΑΣΣΙΔΑΣ

Στις 25 Απριλίου 1999 στην αίθουσα «ΔΕΛΦΟΙ» του Πνευματικού Κέντρου Ρουμελιωτών έγινε η παρουσίαση της ιστορικής συγγραφής «Η Κοινότητα Αθανασίου Διάκου», μνήμης του Πρωτοήρωα Θανάση Διάκου και έκθεση βιβλίων και εντύπων των συγγραφέων της Β.Α. Παρνασσίδας στην αίθουσα «Παλαμά» του Πνευματικού Κέντρου.

Το πρόγραμμα παρουσίασε η Αντιπρόεδρος της Ομο-

σπονδίας κα Αθανασία Βανδώρα. Την εκδήλωση τίμησαν πολλοί και εκλεκτοί Ρουμελιώτες και μετά από τις παρουσιάσεις και ομιλίες επακολούθησαν Ελληνικοί Χοροί από το χορευτικό Όμιλο Αθανασίου Διάκου και επίσκεψη στην Έκθεση Βιβλίων.

**ΓΡΑΦΤΕΙΤΕ ΟΛΟΙ
ΣΤΟ ΣΥΛΛΟΓΟ ΜΑΣ
ΕΝΙΣΧΥΣΤΕ
ΤΟ ΕΡΓΟ ΤΟΥ**

Τοτ' εμείς δεν είχαμε σχέσεις. Παίρναγε το κορίτσι και δεν χαιρέταγε τ' αγόρι. Στα παγγύρια (Πανηγύρια), το Πάσχα, τ'ς Αποκρές π' γέρονταν γλέντια βλέπονταν οι νιοί κ' οι νιές και γέρονταν τα πλιότερα προξενειά. Ο πατέρας των δύο παιδιών αποφάσιζε για το σύντροφο. Ο γάμος γένεταν το πλείστον με προξενειό, γένεταν όμως και μ' αγάπ'. Κανιά βολά άμα δε θέλαν οι γονείς κλέβονταν κιόλα. Τ'ς προξενιές τ'ς έστελνε τ' αγόρι. Περπέταγες στο δρόμο κι άμα κάποιος σ' ηθελε σ' τράβαγε το μαντήλι και μετά π' αυτό, ήσαν δική τ', δε σ' έπαιρν' άλλος.

Ήταν νιά τσελιγκοπούλα ν' κοκυρά εδώς στο χωριό και τ' ν' αγάπ' σε κάποιος φτωχός, αλλ' αυτή δεν τον ήθελε. Πήγε να τ' ν κλέψ' κι επεμβήκαν μερικοί. Σκότωσε τόν αυτός τον αδελφό τ'ς και βγήκε στο κλαρί. Μετά σκότωσ' εφτά άτομα, εν' αστυνομικό και δύο χωροφυλάκ'ς. Είχ' ερθ' απόσπασμα από τρεις χ'λιάδες κι αυτός πήγε στο Χρυσό για να τον φυγαδέψ'νε με το καϊκ'. Ήταν προκηρυγμένος και ρίχτ'κε και σ' γυναίκα τ' φίλου τ'. Πήγε ν' ανεβ' στο καϊκ' και τ' κόψαν τα χέρια και πέθανε. Αυτό έγινε γύρω στο 1900.

Προξενεία και μνηστεία

Οι κοπέλες παντρεύονταν απ' τα δεκαοχτώ ως τα είκοσ' γιατί φοβόνταν να μη χάσ'νε το γαμπρό αλλά και μεγαλύτερες. Οι άντρες όταν γύρναγαν απ' το στρατό είκοσ' τρία κ' είκοσ' τέσσερα χρονών. Τότε γέρονταν τα προξενειά. Θάλα πάει η σουγκουηλουδ'σα (προξενήτρα) στο σπιτ' τ'ς κοπέλλας και θαλα μπει με το δεξί για να παν' ούλα δεξιά. Κράταγ' απάνω τ'ς ριζ' από πουρνάρ' για να ρ' ζωσ' η σ'μπεθεριά κι έφευγ' από κει η μπήκε για να μη χαλασ' η σ'μπεθεριά θαλα ειπούν για τονά άλλο και μετά θα μπει στο θέμα. Πρώτα πρώτα θα ειπούν για τ'ν προίκα. Νυφ' και γαμπρό δε ρώταγαν. Μετά έφευγ' η προξενήτρα κι όταν έφευγε δε σαρώναν (σκουπίζαν). Τα συζητάγαν κι οι γονέοι κι άμα συμφώνωναν παίρνουν ένα σφάγιο, κάλαγαν τ'ς συγγενήδες και κάναν τα τελειώματα, κάναν γλέντ'. Ο γαμπρός έκανε δώρα στη νύφ' κι η νύφ' στο γαμπρό.

Μετά π' αυτό κάννα τ'ς αρραβώνες στο σπιτ' τ'ς νυφ'ς. Μόλις καθόμασταν στο τραπέζ' ένας νεαρός άλλαξε τα δαχτ'λιδία και λέγαν

Ο γάμος στα Καστέλλια τα παλιά χρόνια

τα καλορίζ' κα. Σ'κόνωνταν ούλο το τραπέζ' και τ'ς κέρναγαν λουκούμ' ή καφέ. Δεύτερ' αρχίναγε το γλέντ' και κράταγ' όσο να φεξ'.

Όσο ήταν αρραβωνιασμέν' τ' νυφ' δεν τ' ν' αφήναν μοναχή με το γαμπρό. Έπρεπε να παούν' και κάποιος ακόλουθος για να μη φιλήσ' ο γαμπρός τ' νύφ'. Κανιά βολά τη φίλαγε μετά π' αλλάζαν τα δαχτ'λιδία.

Όταν 'ρχεταν η ώρα για το γάμο, οχτώ μέρες πριν έκαμαν προικοσύμφωνο. Δίναν χωράφια, πρόβατα - γίδια, λεφτά, αμπέλια. Για το σπιτ' διναν μαγειρικά σκεύη και προικιά πολλά: κουρελούδες, γενοβέλετζες, παπλώματα, μαξ'λάρια, άνα φόρεμα, κανιά-δυό αλλαξές εσώρ'χα κι ό,τ' άλλο είχαν και μπορούγαν να δώσ' νε.

Ο αρραβώνας κράταγ' ανάλογα με τ'ς δυσκολίες πουχ' ο καθένας. Τότε μόνο ο γαμπρός πάινε στο σπιτ' τ'ς νύφ'ς τυπικά. Κράταγαν την τιμή μέχρι τ'ν τελευταία στιγμή. Η νυφ' όσο ήταν αρραβωνιασμέν' δεν μπόργε (μπορούσε) να πάει όθε θελ' γιατί μπόργε να παρεξηγηθεί απ' το γαμπρό. Πήγαινε μοναχά σ' τ'ς συγγενήδες.

Έθιμα πριν από την τελετή του γάμου

Ο γάμος γένεταν συνήθως Άνοιξ' και Φθινόπωρο εκτός απ' το Μάη γιατί λεν ότι τότε ζευγαρώνε τα γαϊδιόκια. Δεν γένεταν γάμος σε δίσεκτο χρόνο γιατί λεγαν ότι δεν στέργιωνε ούτε και τ' Σαρακοστή.

Πρώτα - πρώτα φκειάναν τα στέφανα - χαρτιά σ' ν εκκλησία και κανόνιζαν και τον κουμπάρο. Αυτός απ' τον είχε βαφτισ' τον πάντρευε κιόλα. Αφού τάχαν κανονίσ' ούλα δύο κοριτσάκια γυρνάγαν ούλο το χωριό για να καλέσ' νε. Κράταγαν τσίτσα γεματ' με κρασί π' αφ' παν' είχ' ένα κλαράκ' βασιλικό. Οποιανού έδωναν να πιεί ήταν καλεσμένος.

Τ' ν τετραδ' (Τετάρτη) ανάπιαναν τα προζύμια και φκειάναν τ' προβέντες. Η προβέντα ήταν στρουγγ'λή κι από παν' είχε κεντ'ία π' γέρονταν με το κεντ' στήρ, ζάχαρ' και κουφέτα. Τα καρβέ-

Η αηγήτρια ΠΑΝΑΓΙΟΥ ΜΠΑΚΑ

λια το χωμί και τ'ς προβέντες τα ζ'μωναν τρεις πρωτοστέφανες για να μην πεθαν' τ' αντόγυνο και να μη χωρέσ'. Μαζεύονταν ούλες οι φιλενάδες τ'ς νύφ'ς και πλιέναν τα προικιά και τραγ'δαν:

Σού ειπα μανα μ' παντρεψέ (με,

σπιτονοικοκύρεψέ με, και στα ξένα μη με δώσεις, μανα μ' θα το μετανιώσεις. Εγώ στα ξένα θ' αρρωστή-

(σω, μανα μου ποιόν θα ζητήσω; Θα ζητήσω την κουνιάδα και την πρώτη συνουφάδα, θα μου ειπούν πως δεν α-

(δειάζουν, μανα μου θ' αναστενάζω και θα στείλω να σε φέρω και δεν ξέρω αν θα σ' εύρω.

Τ'ν ίδια μέρα αρχίναζαν και γέμιζαν το στρώμα και τρία π' σκεφαλα με φτέρες κ' λαγαν εν' αγορ' μέσα στο σόλ' για να κινήσ' το γούρ' και να καν' η νυφ' το πρώτο παιδί αγόρι'.

Την Παρασκευή οικιάζαν τα προικιά κι έρχεται το χωριό καλεσμένο με βασιλικό και κουφέτο για να τα ειδεί.

Ταρ' δαγαν:

Ωραία είν' η νύφη μας, ωραία τα προικιά της, ωραίο το συμπεθεριό, που κάνει τη χαρά της. Εμείς εδώς δεν ήρθαμε, να φάμε και να πιούμε, παρά σας αγαπούσαμε κι ήρθαμε να σας δούμε.

Όταν τέλειωναν τα προικιά τα φορτώναν στα ζα και τα πάιναν στο σπιτ' τ' γαμπρού. Προτού βγουν απ' το σπιτ' δυό παιδιά απ' το σόι τ'ς νύφ'ς ανεβαίνουν στο γίκο με τα προικιά και κάνουν τάχαμ' πως δεν τα δινε στο γαμπρό άμα δεν τα πληρώσ. Τόν' ο γαμπρός προσπαθ' γ' κι άμα έπαν' ένα πράμ' απ' το γίκο δεν πλήρωνε τίποτα. Όταν τα βγαίνουν απ' το σπιτ' η νύφ' πέταγ' ένα μαξιλάρ' στα κεραμίδια κι έσπαγε κι ένα ρόδ' και το ίδιο έκανε και στο σπιτ' τ' γαμπρού για το γουρ. Όταν πααίνουν τα προικιά κρέμαγαν σ' τ' αλογ' άσπρα μαντήλια και τραγ'δαν σ' ούλο το δρόμο. Στο σπιτ' τ' γαμπρού φκειάνουν τον παστό. Κρεμάγαν νια βελέτζα στον τοίχο να απ' παν' κρέμαγαν τα προικιά τ'ς νύφ'ς.

Το Σάββατο το βραδ' κάναν γλέντ' στο σπιτ' τ'ς νύφ'ς το σόι τ'ς. Γλεντάγαν ούλ' τ' νύχτα. Αν δεν διναν τα προικιά το Σάββατο βράδ' δεν κίναε ο γάμος.

Η ΤΕΛΕΤΗ ΤΟΥ ΓΑΜΟΥ 1. Ετοιμασία του γαμπρού και της νύφης

Το πρωί τ' ν Κυριακή παίν' ο κουρέας στο σπιτ' τ' γαμπρού και τον ξυρίζε ενώ οι φίλοι τ' τον τραγ'δαν και μετά τον ετοιμάζουν. Πρώτα ο γαμπρός φόραγε π' καμ' σο, φ' στανέλλα, γιλέκο, ζωνάρ' κάλτσες μάλλινες με φούντες και τσαρούχια με φούντες. Αργότερα φόραγε μπουκαμισά από ντρι'. Μετά κουστούμ' οι πλούσιοι.

Τ' νύφ' τη στολίζουν οι φιλενάδες τ'ς. Πρώτα κι αυτή φόραγε σεγκούνια. Μετά φόραγ' άσπρο φόρεμα ή γκρί, ή ροζ, ή μπεζ. Μετά τα σαράντα άσπρα. Στο κεφάλ' φόραγε πέπλο μακρύ ίσα με το φόρεμα από τούλ' κι από παν' στέμμα. Όταν φόραγε τα νυφ' κά παπούτσα έβανε μέσα νιά πρόκα για να μην τ'ς καν' νε μάγια. Απ' κατ' απ' το παπούτσι τ'ς αυτές απ' τη στόλιζαν γράφουν τα ονόματα τ'ς κι οποιανής έσβηνε λέγαν ότ' θα παντρευτεί γρήγορα. Όταν τ' ν ετοιμάζαν τ'ς βάναν σ' τ' αμασκαλ' και τρεις πρόκες για να μην τ' ν αβασκάνε. Και στο γαμπρό κρέμαγαν κλειδωνιά και φοραγ' άπλυτα ρούχα ή το βρακί τ' τ' ανάποδα.

Σ.Σ.: Είναι η αφήγηση της Παναγιώτας Στ. Μπάκα, το γένος Νικ. Μακρή, που πέθανε στις 8-3-1999, και συμπεριλαμβάνεται στη μελέτη της εγγονής της κ. Αλεξάνδρας Τσαμαδιά, τότε φοιτήτριας της Φιλοσοφικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών (Τμήμα Αγγλικών Σπουδών) με τίτλο «Συλλογή Λαογραφικής ύλης από το χωριό Καστέλλια», της επαρχίας Παρνασσίδας, του Νομού Φωκίδας (Αθήνα 1981-1982).

ΠΟΔΗΛΑΤΙΚΟΙ ΑΓΩΝΕΣ ΣΤΑ ΚΑΣΤΕΛΙΑ

Στις 9 Μαΐου 1999 πραγματοποιήθηκαν στο χωριό με πρωτοβουλία, οργάνωση και εκτέλεση του Πολιτιστικού Συλλόγου Καστελλίων ποδηλατικοί αγώνες. Οι αγώνες έγιναν μετά από πρόταση του Καστελλιώτη έμπορου ποδηλάτων Κώστα Ι. Κεφαλά και με συνεργασία του Πολιτιστικού Συλλόγου του χωριού με τον Ποδηλατικό Σύλλογο «ΚΡΟΝΟΣ» στην τοποθεσία Καραούλια.

Περιελάμβανε τρεις διαδρομές (παιδών, εφήβων, ανδρών) σε χωμάτινους διαδρόμους και μεγάλο μέρος αυτών έξω από δρόμους, σε μονοπάτια δύσκολα, ακόμη και για πεζούς.

Τόσο η οργάνωση, όσο και η πραγματοποίηση των αγώνων, με τη φιλότιμη προσπάθεια του Προέδρου και των παιδιών του Πολιτιστικού Συλλόγου, υπήρξαν τέλειες και τους αξίζουν συγχαρητήρια.

Τους αγώνες παρακολούθησε για αρκετές ώρες, βοηθώντας και του υπέροχου ανοιξιάτικου καιρού, πάρα πολύς κόσμος, Καστελλιώτες αλλά και από τα γύρω χωριά και κατά γενική ομολογία έμειναν καταεχαρασμένοι.

Μετά το τέλος των αγώνων απενεμήθησαν στους νικητές βραβεία και στη συνέχεια πα-

Όσοι θέλαν μεταλάβαιναν πριν απ' το γάμο. Για στέφανα είχαν σιδερένια τ'ς εκκλησίας.

2. Προετοιμασία για την εκκλησία και παραλαβή της νύφης

Τα στέφανα γέρονταν προπάντων στο σπιτ' τ'ς νυφ'ς αλλά και σ' ν εκκλησία. Όταν ο γάμος γένεταν στο σπιτ' τ'ς νύφ'ς κίναε ο γαμπρός κε τη συνοδεία τ' και πάινε. Τον περιμεν' η πεθερά σ' ν πόρτα και τ' κρέμαγ' ένα μεταξωτό μαντήλι στον κόρφο και τούκοβε κι ένα χαστούκ' κι έπαιρνε τόν αυτός τ' νύφ. Η νύφ' φίλαε τα χέρια των γονιών τ'ς όταν έφευγε κι έλεγε:

Μιά Παρασκευή, κι ένα Σάββατο βράδυ, η μ'να μ' μ' έδειωνε, από τα γονικά μου, κι ο πατέρας μου, κι αυτός μου λέει φεύγα. Φεύγω κλαίοντας φεύγω παραπονιώντας, βρίσκω ένα δεντρί, ψηλό σαν κυπαρίσσι. Στέκω το ρωτ'ω, και το συγχωρωτάω: δείξε μου δεντρί, ψηλό μου κυπαρίσσι, που θα κοιμηθώ, και που θα μείν' απόψε; Άμα η νύφ' ήταν απ' άλλο χωριό τότε πάιν' ο γαμπρός να τ' ν παραλάβ'. Μπροστά ποιαίνουν τρία άλογα με τ'ς σαχαραραίους (τους φίλους του γαμπρού) κι έβγαιν' η μ'να τ'ς νύφ'ς και τ'ς έδεν' άσπρα μαντήλια στην καπ' στραν' απ' τα ζα.

(Συνέχεια στο επόμενο)

ΣΥΝΤΑΞΗ ΚΑΤΑΛΟΓΟΥ ΤΩΝ ΜΕΛΩΝ ΜΑΣ

Α Ν Α Κ Ο Ι Ν Ω Σ Η

Αποφασίσαμε να εκδώσουμε ένα κατάλογο με τα ονόματα, διευθύνσεις και τηλέφωνα των μελών μας ύστερα από υπόδειξη μέλους μας, όμως επικράτησε μια ωριμότητα σκέψη. Να συγκεντρώσουμε όσο το δυνατόν περισσότερα στοιχεία για όλους τους συγχωριανούς μας όποιου επαγγέλματος.

Αν οι συγχωριανοί μας ανταποκριθούν και μας αποστείλουν συμπληρωμένο το σημείωμα που εσωκλείνουμε στην εφημερίδα μας, και θα δημιουργήσουμε ένα πλήρες αρχείο και η έκδοσή της θα είναι επιτυχής. Θα απεικονίζει την κατάσταση του έμπυκτου υλικού του χωριού μας στο τέλος του αιώνα και θα είναι εύχρηστο για όλους και χρήσιμο για τους τυκόν μελετητές του μέλλοντος.

Δε θέλουμε να παραλείψουμε κανένα γι' αυτό παρακαλούμε συμπληρώστε και ταχυδρομήστε μας το σημείωμα με τα στοιχεία σας.

ΚΑΛΟΚΑΙΡΙΝΗ ΣΥΝΑΥΛΙΑ

Στις 23 Ιουλίου ο Πολιτιστικός Σύλλογος Καστελλίων, στα πλαίσια των καλοκαιρινών εκδηλώσεών του, διοργανώνει στο χωριό μας μεγάλη συναυλία με τις εκλεκτές καλλιτέχνιδες Μελίνα Κανά και Ελένη Τσαλιγοπούλου.

Η παρουσία όλων μας θα κάνει τη βραδιά αξέχαστη.

Όποιος γνώρισε τον Γαλανογιώργη είναι αδύνατο να τον έχει ξεχάσει. Σημαδιακός άνθρωπος. Ο ψηλότερος άνθρωπος της περιοχής μας. Ξεπερνούσε σε μπόι κατά πολύ τα δύο μέτρα και αποτελούσε φαινόμενο για την εποχή του.

Λυγρόκορμος, με το γλυκό του χαμόγελο αλλά και αυστηρό ύφος, με τις γκέτες και τη γκλίτσα του, σου προκαλούσε τη συμπάθεια και το σεβασμό. Σωστός και δίκαιος σ' όλες τις εκδηλώσεις του γι' αυτό αλληώστε και το κοινοτικό συμβούλιο του ανέθετε συχνά τα καθήκοντα του αγροφύλακα, του δραγάτη ή του νεροφύλακα.

Δεν χρειαζόταν ούτε δραγασιά, ούτε να περιφέρεται για να ασκήσει τα καθήκοντά του. Σαν βρισκόταν στα βίσαλλα και τέντωνε το λαιμό του, μπορούσε να διαφεντεύει όλα τ' αμτέλια και τα σπαρτά της περιοχής. Όσο για το κατατόπι, έχω προσωπική εμπειρία πήγαμε με τη μάνα μου σ' ένα χωράφι κοντά στο κεφαλάρι του χωριού για να ποτίσουμε το καπνό. Είχαμε αράδα. Πέρασε ο Γαλανογιώργης, τακτοποίησε την αμπολή και συνέχισε το αυλάκι προς τα Κωτσικαντωνέικα. Η μάνα μου στην αγωνία της να προλάβουμε όλο το χωράφι, μου δωσε τη σκεπαριά για ν' αλληάξω το νερό και γλύστρησε προς την αμπολή. Έσκυψε και παραμέρισε λιγάκι τα λιθάρια για ν' αυγατήσσει το νερό. Έλα ντε όμως που ο Γαλανογιώργης την πήρε χαμπάρι, έφτασε στην αμπολή, ξανάρτιαξε το κατατόπι και ήρθε στο χωράφι. Ήταν αυστηρός και κατηγορηματικός:

«Άκουσε Διανογιώργα, μην τοιμήσεις να ξαναχαλάσεις την αμπολή γιατί θα σου κόψω ολόθελα το νερό, αφού ξέρεις πόσο σωστός είμαι στο κατατόπι, γιατί μου το χαλάς;» Ζάρωσε η μάνα μου και ούτε ξανακοίταξε προς την αμπολή. Ήταν Κυριακή μπαϊλτισμένους από τη μοναξιά και τη μελέτη για τις τελευταίες εξετάσεις στο Πανεπιστήμιο, πήγα στην εκκλησία.

Είναι ο χώρος που μπορείς ν' αυτοσυγκεντρωθείς, να ηρεμήσεις και βγαίνοντας στο προαύλιο να μάθεις όλα τα νέα του χωριού.

Είχε μάλιστα και κάποιο μνημόσυνο και περιμένοντας να μοιραστούν τα κόλλυβα, το ρίξαμε στο κουτσομπολιό. Σε κάποια στιγμή μου σύστησαν μία κοπέλα. Δώσαμε τα χέρια, κοιταχτήκαμε. Τι ήταν αυτό! Ούτε κεραμίδα να μου πέφτε κατακέφαλα. Άλλο να διαβάζεις στα μυθιστορήματα για κεραυνοβόλο έρωτα κι άλλο να σου τύχει. Μέσα σε λίγα δευτερόλεπτα, ένιωσα όλο το σύνδρομο της γλυκειάς αυτής αρρώστιας. Ταχυκαρδία, θολούρα στο κεφάλι, μπέρδεμα στα λόγια, κρύος ιδρώτας, τρεμούλα στα γόνατα. Έγιναν σκληρές διαβουλεύσεις και διαπραγματεύσεις για να πετύχω μια συνάντηση. Θα γινόταν το σούρουπο σ' ένα χωράφι με καλαμποκιές. Έφτασα στην ώρα μου και αμέσως άκουσα ένα θρόϊσμα και φάνηκε η κοπέλα. Δώσαμε τα χέρια που ήταν ιδρωμένα από την αγωνία, τον φόβο

Ιστορίες του χωριού μας

Ο ΓΑΛΑΝΟΓΙΩΡΓΗΣ

και τον πόθο. Δεν προλάβαμε ν' ανταλλάξουμε ούτε μία λέξη γιατί ξαφνικά ακούστηκε η μακρόφωνη και διαπεραστική φωνή του νεροφύλακα: «Για να δούμε, για να δούμε ποιοί κλέβουν τα καλαμποκιά

Από τον
ΓΙΑΝΝΗ ΔΙΕΝΝΗ
Παθολόγο και
Νευρολόγο - Ψυχίατρο

τέτοια ώρα!». Ούτε κεραυνός εν αιθρία! Ήταν ο Γαλανογιώργης. Γλύστρησαν όπως ήταν ιδρωμένα τα χέρια μας και γλύστρησαμε κι εμείς σε αντίθετες κατευθύνσεις. Την άλλη μέρα έμαθα ότι έφυγε δεν την ξαναείδα.

Πέρασε καιρός. Γιατρός πλέον εγκαταστάθηκα στο χωριό μας.

Κάποτε αρρώστησε ο Γαλανογιώργης με κάλεσε να τον επισκεφθώ. Μπήκα σ' ένα σπίτι πεντακάθαρο που μύριζε πράσινο σαπούνι και λουλάκι. Τον εξέτασα, είχε οξεία οσφυοϊσχιαλγία. Πονούσε αφόρητα και ήταν κιωτεμένος. «Φίλε μου σε λίγες μέρες θα γίνεις καλά». Τόνισα τα λόγια μου για να του ανεβάσω το πεσμένο ηθικό του. Του εξήγησα με λίγα λόγια την πάθησή του και αφού του έκανα μία παυσίπονη ένεση, προγραμμάτισα την θεραπευτική του αγωγή. Η γυναίκα του

μου έφερε οινόπνευμα να πλύνω τα χέρια μου και μια κάτασπρη πετσέτα να σκουπιστώ. «Μαρία, φέρε γλυκό του Γιατρού» έδωσε εντολή. Έφαγα γλυκό του κουταλιού από ροδίτη που μοσχοβολούσε και ένα ποτήρι νερό από το κανάτι που είχε στο παράθυρο για να είναι δροσερό. Σηκώθηκα να φύγ. Γιατρέ μου σε παρακαλώ, μπορώ να σε καθυστερήσω δύο λεπτά;

Ξανακάθισα. Όσο θέλεις φίλε μου, σ' ακούω.

Λοιπόν γιατρέ μου τόσα χρόνια έχω ένα βάρος στην ψυχή μου και θέλω να στο πω, να ξελαφρώσω. Θα θυμάσαι βέβαια εκείνη τη θλιβερή βραδιά που σε πρόγκιξα στο χωράφι με τις καλαμποκιές.

Πολλές φορές μετάνιωσα κι έπρεπε να σου το πω για να ξεσφίξει η καρδιά μου. Δεν μπόρεσε να κρύψει τη συγκίνησή του και ένα δάκρυ. Του έσφιξα το χέρι να τον καθησυχάσω. Μην στεναχωριέσαι φίλε μου, τυχερά είναι αυτά, κι έκανες καλά που μου το είπες και ξελάφρωσες. Αλλά βρε γιατρέ μου, να σου πω μια κουβέντα ακόμα: «Ήταν ποτέ δυνατό, εγώ ο Γαλανογιώργης, να είμαι σωστός στο κατατόπι και να μην είμαι σωστός στα ήθη και στα έθιμα του χωριού μας;» Ε, ρε αθάνατη Ελλάδα. Ό,τι κι αν σου κάναν, ό,τι κι αν σου κάνουν ποτέ δεν θα χαθεί η μαγιά που θα σε κρατάει περήφανη και ολόρθη. Κι ως χαζολογάει η κυρά Τανσού Τσιλέρ, πως ο στρατός της είναι μεγαλύτερος από τον πληθυσμό της Ελλάδας, γιατί ποτέ δεν διάβασε Ελληνική ιστορία, ούτε τους στίχους του μεγάλου μας ποιητή που λέει: «Η μεγαλοσύνη των εθνών δεν μετριέται με το στρέμμα, με της καρδιάς το πύρωμα μετριέται και με το αίμα».

ΤΟ ΠΑΝΗΓΥΡΙ ΣΤΟΝ ΑΗ ΘΑΝΑΣΗ (Παλιοχλωμός)

Σχεδόν στην καρδιά της Ρούμελις, λίγα χιλιόμετρα Β.Δ. απ' τον ομφαλό της γης βρίσκεται ο Παλιοχλωμός.

Όπως κάθε χρόνο, έτσι και φέτος ένα από τα πιο όμορφα χωριά του πορεινού Νομού της Ελλάδας τα Καστέλλια, είχε πάνηγυρι στο εκκλησάκι του Αη Θανάση στον Παλιοχλωμό.

Ζες μας μέσα στα ήθη και έθιμα της φυλής μας αφυπνίζοντας πρωτογενή ένστικτα, κοντά στην Μήτρα Μπέρτα φύση.

Γραφικό το εκκλησάκι του Αη Θανάση μας καλωσορίζει, η ατμόσφαιρα πανηγυρική, γελαστά πρόσωπα, χειραψίες, αγκαλιές, πειράγματα!

Ο Αη Θανάσης πράος, σοβα-

Στιγμιότυπο από το γλέντι στον Παλιοχλωμό.

Καστελλιώτης κι εγώ κουβαλώντας έντονος παιδικές μνήμες, με την φωτογραφική μηχανή στην πλάτη ανηφόριζα μαζί με άλλους συγχωριανούς τις πλαγιές της Γαώνας. Παλιά η διαδρομή γινόταν με τα πόδια, συνεργούσαν δε σ' αυτό και τα συμπαθή τετράποδα (γαιδούρια, μουλάρια).

Τώρα όλες οι ξένες αυτοκινητοβιομηχανίες παρελαύνουν στις πλαγιές διαφμιζοντας τα προϊόντα τους στα έλατα και τα πουρνάρια, μολύνοντας και τους τελευταίους παράδεισους που απόμειναν στη γη.

Συγκριτικά με τις μουκλιασμένες πολιτείες που ζουν οι περισσότεροι Καστελλιώτες, η τοποθεσία του Αη Θανάση είναι ένας μικρός ξεχασμένος παράδεισος. Τον θυμόμαστε κάθε χρόνο την πρώτη του Μάη επβραδύνοντας τους ξέφρενους ρυθμούς μας, ψάχνοντας τις ρί-

ρός μας κοιτάζει μέσα από το εικόνισμα. Φέτος μου φαίνεται πιο βλοσυρός, πιο θυμωμένος. Ίσως διαβάσει τις διαθέσεις μας, που φαίνεται τις έχει κερδίσει η τσίκνα απ' τα ψπτά αρνιά, παρά η ευσέβεια και ο πνευματικός σκοπός του πανηγυριού. Ή ίσως ο Αη Θανάσης βλέποντας τους καπνούς από τις ψωσαριές να σκέπτεται τους βομβαρδισμούς στο Κόσσοβο και τον εαυτό του εικόνα σε κάποιο ορθόδοξο μοναστήρι στην Πρίστινα να τραντάζεται από τις βόμβες γραφίτη και διασποράς που κάποιοι ανεγκέφαλοι Χριστιανοί, πρωτεστάντες και καθολικοί ρίχνουν ανηλέως.

Ο Άγιος τα έχει καμένα!... Ένα ακόμη λάθος του ΝΑΤΟ μπορεί να τινάξει και το δικό του Εκκλησάκι στον αέρα και να μείνει ανέστιος.

Σώσον Κύριε τον λαόν σου!... Ο Άγιος κλείνεται στον εαυτό του.

Η καθιερωμένη Ιεροτελεστία τελείωσε και έξω το πανηγύρι φουντώνει.

Πλούσια τα ελέη του Κυρίου, Μουσική, ψπτά αρνιά, κοντοσουβλια, κρασιά.

Πάω και κάθομαι μπροστά στην πόρτα της Εκκλησίας για να μην βλέπει ο Άγιος τα τεκτανόμενα.

Κάποιοι ανοίγει μια «Coca Cola», αν την έβλεπε ο Άγιος ίσως του θύμζε την «Ολυμπάιτ» και τότε ποίος θα μας γλύτωνε από την οργή του. Ξαφνικά εμφανίζεται και ένα τουτέο οργανοπαικτών και τα τσάμικα, συρτά και καλαματιανά δίνουν και παίρνουν. Εδώ είναι Βαλκάνια...

Τα γράδα του κεφιού πολύ ψπλά. Σεδώσαμε!...

Άς είναι καλά ο Αη Θανάσης. Απόγευμα, πήραμε το δρόμο της επιστροφής.

Από αύριο στην παραγωγή, να αυξήσουμε την παραγωγικότητα. Στόχος μας η «ΟΝΕ». Κατηφορίζοντας φάνηκαν τα Καστέλλια, λίγα χιλιόμετρα μακριά από τον ομφαλό της γης και εμείς συνεχίζουμε να οφθαλμοσκοπούμε.

ΤΑΚΗΣ ΘΩΜΑΣ

ΤΟ «ΝΕΟ» ΧΑΝΙ ΤΗΣ ΓΡΑΒΙΑΣ

Η Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση Φωκίδας, μας προσκάλεσε, να τιμήσουμε με την παρουσία μας, τα εγκαίνια του Χανιού της Γραβιάς, την Κυριακή 16 Μαΐου 1999 και να παραβρεθούμε στις εορταστικές εκδηλώσεις για την επέτειο της ιστορικής μάχης, που έγινε στη Γραβιά, την 8η Μαΐου 1821 και η έκπληξή μας, μετετράπηκε σε οργή.

Είδαμε, ένα νεοκατασκευασμένο Χάνι, σε απόσταση πλέον των 150 μέτρων, από τα υφιστάμενα θεμέλια του ιστορικού τόπου (Χάνι) που δοξάστηκε η αγωνιστικότητα των Ελλήνων, υπέρ της ανεξαρτησίας μας και μάλιστα το έφτιαξαν νοτιοανατολικά και τα χωρίζει ο επαρχιακός δρόμος Άμφισσας - Λαμίας.

Βέβαια η κατασκευή του είναι επιτυ-

χής από ιστορικής και τεχνικής άποψης, πλην όμως δεν παύει να προσβάλλει τους αγώνες του Ελληνικού λαού και την μνήμη των αγωνιστών του 1821.

Τα ιστορικά μνημεία, δεν αναρρίστανται, δεν ανακατασκευάζονται και μάλιστα σε αρκετή απόσταση από τον τόπο της ύπαρξής του, εκεί δηλ. που μεγαλούργησαν και οποιαδήποτε καλή θέληση, είναι απαράδεκτη.

Οι εμπνευστές της κατασκευής του, πρέπει να γρηγορότερο, να αναλογισθούν τις ιστορικές ευθύνες τους και να σκεφθούν τις επερχόμενες γενεές που θα τις οδηγήσουν, με πλαστογραφημένα μνημεία, να στηρίξουν την ιστορική τους μνήμη.

Άλλως, να μας γνωστοποιήσουν τα ονόματά τους, για να γνωρίσουμε τους συντελεστές του.

ΝΙΚΟΣ ΑΓΓ. ΜΑΚΡΗΣ

